

KYLKIRAUTA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

N:o 3/1986

JO HUOMENNA PERILLÄ

Nopeita ja varmoja kuljetuksia linjoilla:

Kuusamo — Helsinki — Kuusamo
Kuusamo — Oulu — Kuusamo

KULJETUSLIIKE KANTOLA & KORAMO

Puh. 989-2355 ja 2897
Joukamontie 6, 93600 Kuusamo
Helsinki puh. 90-790011

KIINTEISTÖJEN Jäteautot

● Helsinki	Puh. 90-406055
● Järvenpää	Puh. 90-289311
● Turku	Puh. 921-395900
● Kotka	Puh. 952-25800
● Kouvola ympäristöineen	Puh. 951-17966
● Loviisa ympäristöineen	Puh. 915-532233
● Tankkihuolto	Puh. 90-796923

KULJETUSLIIKE BENJAMINSSON

**Kuorma-autoja — Rekka-autoja —
Pyöräkuormaajia**
— Suoritamme lisäksi maatalouskoneiden
kuljetuksia.

Puh. 2901 292, 276 986
Autopuh. 94040/01360

05200 RAJAMÄKI

KYRÄN HOLLO

- Ravintola A-oikeuksin Hämeenkyrön
kk. keskustassa
- Sopiva PYSÄHDYSPAIKKA matkasi
varrella 150 m. Tampere—Vaasa tieltä
- Hyvä ja edullinen RUOKA-PAIKKA —
poikkeaa vaikka hyvälle kahville tai
muuten virkistytymään.

**HÄMEENKYRÖ -
PUH. 931 - 715 187**

SAAB

Se. Varma. Kotimainen.

PIIRIEDUSTAJA
PORIN TALOUSALUEELLA

HERRALAHTI HELMENTIE 16
PORI Puh. (939) 414 810

**AUTO-
TARVIKKEIDEN
EDULLINEN
OSTO-PAIKKA**

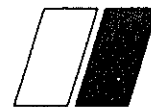
T:mi Ossi Holopainen

Isoympyräkatu 6,
49400 Hamina
952-40505

Virkapuvun Arvomerkki.

9 valvilla oy

MACHINERY OY

Teollisuuskatu 29 PL 56
00511 HELSINKI
Puh. (90) 77221

SANOMALEHTI

KALAJOKILAAKSO

84101 YLIVIESKA 10 PI 7 Puh. 983 - 20421

- ILMESTYY 6 KERTAA VIIKOSSA -

SODANKYLÄN LIIKENNEKOULU KY ERKKI PALOLA

Jäämerentie 25 99600 Sodankylä

Puh. 9693-21 345

Kurssit alkavat maanantaisin klo 18.00

MIKKO PELTONIEMI OY

Orikedonkatu 23 20380 Turku 38

Puh. 921-386655

Tarkastamme malminäytteenne ja maksamme
palkkioita hyvistä näytteistä.

MALMIKAIVOS OY

73670 LUIKONLAHTI puh. (971) 671 701

PUUKON

LAATU
JA PERINNE

**Iisakki
Järvenpää oy**

62210 KAUHAVA KK
PUH/TEL 964-340 135

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO JUKKA VUORI

Uusikoviston tie 42 A 2

PORI Puh. 939-22551

- Linja-autoasemaa vastapaata -

Puuleima Oy

Tesomankatu 33

33310 Tampere

puh. 931-431 100

KARJALAN PULTTI OY

Joensuu, Kuurnankatu 29

Puh. 973-29550 ja 29580

LAPPEENRANNAN LÄMPÖVOIMA OY

Mertaniemi

HAMMASLABORATORIO AARNO KOIVUNEN

Savonkatu 10

74100 Iisalmi 10

Puh. 977-21668

FINNBOARD

Eteläesplanadi 2. puh. vaihde 661 381

00100 HELSINKI 10

Myyntivirta Oy

Seripainatukset & Muovityöt

40800 Vaajakoski

puh. (941) 262 411

ENVIC OY

Vähäheikkiläntie 56

Turku

Puh. (921) 351 800

OLMARK OY

35320 Hirsilä

Puh. 935 - 1101

ESSELTE DYMO

Plastipak - tuotanto

24520 Inkere

Puh. 924-86 571

VAAHTERAKATU 24 MIKKELI
PUH. 955-366 533, 365 611, 360 233
(Konevuokraamo)

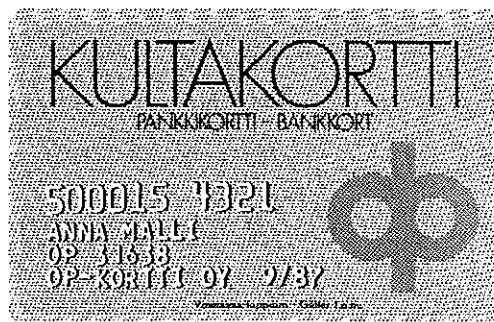
KYLKIRAUTA

N:o 3/1986

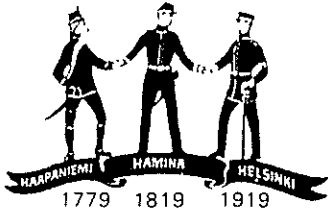
SISÄLTÖ

Tiedonvälittäjällä on valtaa, mutta hänellä on myös vastuuta	3	Kirjat	32
Porilaisten marssin tuntevat kaikki suomalaiset. Marssin juuret johtavat Ranskaan ja vasta Runebergin sanat tekivät siitä tunnetun	5	Kadettikunta	33
Puolustusvoimain veripalvelu syntyi talvisodan tarpeisiin	8	Kaaderimarssi	34
TK-kuvaaja Nils Helanderia ei voitu syyttää ainakaan pelkuruudesta	10	Kurssikuulumisia	38
Kuinka tykkimies tuli suojeluskuntien johtoon	12	Itse asiasta	46
Viipuria tavoittamassa 45 vuotta sitten	14	In memoriam	48
Kadettikunnan 65-vuotisjuhla valokuvina	16		
Anttolan marssi	18		
Videoaika on tullut myös viime sotien elokuvaan	22		
Myrryskenraalista TV-videoihin	25	Kansikuva	
Uusia upseereita	26	Sotilaskoti rintaman tuntumassa	
Kuinka moni kadettiupseeri sai Mannerheiminristin?	28	siellä jossain	
		SA-kuva	

VIHDOINKIN KORTTI JOKA
YMMÄRTÄÄ ELÄMÄÄ.

OKO OSUUSPANKIT - OKO

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 151
N:o 3/1986

Päätoimittaja: Evl Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:
Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto

Niilo Palmén pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta

Ilmoitus – Böök
Liusketie 3 A
00710 Helsinki
puh. (90) 373 634

Taloudenhoito

Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh. Hki 665 739

Tilaushinta 30 mk/v
Irtonumerot 8 mk

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino – Loimaa 1986

Tiedonvälittäjän vastuu

Tiedotusvälineillä on erittäin suuri vastuu siitä, millaiseksi ihmisten maailmankuva muotoutuu. Ihmisten mieliin vaikuttaminen ei loppujen lopuksi ole kovinkaan vaikeaa. Lisäksi me uskomme äärimmäisen herkästi painettuun sanaan, ehkä vielä helpommin kuin radion ääneen tai television kuvaan. Abstraktiset kysymykset, jotka usein vielä vetoavat tunteisiin, saavat vahvistusta tai epävarmuutta aikaan julkisten tiedotusvälineiden kautta.

Yksi niistä yhteiskuntamme perusasioista, joihin tiedotusvälineiden kirjoittelulla on merkittävä osuutensa, on maanpuolustushenki. Aina ei toimittajilla tässä mielessä ole ollut käsitys vastuustaan tässä asiassa. Kun jonkun sotilaan kirjoittaman kirjan vaiheet – ottamatta kantaa puolesta tai vastaan – hallitsevat iltapäivälehtien etusivuja ja aamulehdissäkin se ajoittain saavutti lähes ykkösuutisen paikan, on asioiden tärkeysjärjestys jotenkin unohtunut. Näin ei rakenneta maanpuolustushenkeä.

Tuskinpa suomalaisen YK-kenraalin lomakaan olisi suuremman kuin korkeintaan parin palstan uutisen arvoinen. Tässäkin tapauksessa näyttää villakoiran ydin unohduneen tai jääneen kokonaan löytymättä. Nyt mentiin erään eurooppalaisen valtion sisäpoliittisiin lonkeroihin – ja näinhän se oli suunniteltukin.

Nämä esimerkit tuskin laskevat maanpuolustushenkeä Suomessa – josko eivät varmasti nostakaan – mutta huolestuneena joutuu kysymään, miten sitten on niiden asioiden laita, joilla todella on merkitystä. Katsotaanko silloinkin pelkästään niihin villoihin ja ydin jää havaitsematta. Meillä ihmisten uutisnälkä ymmärretään liian usein negatiivisten tietojen tarpeeksi. Pahimmillaan tämä nähdään sensaatiomaisten uutisten lukuhalluna.

Maanpuolustuksen piirissä työskentelee päivittäin palkkalisina työntekijöinä sekä siitä vakituisesti ainakin päivärahan saavina noin 50 000 henkeä. Siitä joukosta on helppo löytää negatiivisia tapahtumia. Mutta vielä helpompi olisi löytää positiivisia tietoja. Yleisesti kuitenkin uskotaan, että ne eivät kiinnosta tavallisia kansalaisia, tietojen käyttäjiä. Vaikka tämä osittain pitääkin paikkansa, verrattaessa lehtien levikkilukuja ”sensaatiouutisten” yhteydessä, olisi silti tiedonvälittäjien muistettava vastuunsa vaikuttajina.

Martti Sinerma

URHO KALEVA KEKKONEN
3.9.1900 – 31.8.1986

Porilaisten marssi
Albert Edelfeltin maalaus

Porilaisten marssi

Emerik Olsoni

*Pojat kansan urhokkaan
mi Puolan. Lützenin ja Narvan
tanterilla verta vuoti,
viell' on Suomi voimissaan,
voi vihollisen hurmehella
peittää maan.*

Toukok. 19 p. 1851 esitettiin Helsingin ainoassa silloisessa teatterissa F. Berndtssonin kirjoittama näytelmä "Elämän taistelusta". "Niin lämmintä isänmaallista innostusta ei täällä koskaan aikaisemmin ollut näyt-

tämöltä käsin herätelty ja tuskinpa lienee myöhemminkään", kertoi tästä tapauksesta muistelmissaan tunnettu vapaamielinen sanomalehtimies August Schau-

Mikä aiheutti tämän innostuk-

sen?

Näytelmän aihe oli vuoden 1808-09 sodasta, sisältö isänmaallinen, muoto sen ajan muodin mukaisesti sujuvaa runoa, näyttelijät esiintyivät vanhan Suomen sotaväen univormuissa.

Siinä tarpeeksi. Sen ajan viranomaisten mielestä liiaksikin. – Muistettakoon, että valtiollisesti elettiin vielä Nikolai I:n pimeintä aikaa. – Viisi kertaa perätyksen esitettiin kappale ja sitten se kiellettiin.

Tapahtuman merkitys meidän aiheemme kannalta johtuu seuraavasta syystä. Berndtssonin näytelmäkappaleen eräässä näytöksessä on kohtaus, jossa Porin rykmentin upseerit pitävät kestiä Lapuan voiton johdosta. Näytelmän tekijä oli merkinnyt tähän kohtaukseen, sille kohdalle jolloin Döbeln astuu esiin: "marssia soitetaan". Kapellimestari Konrad Greve, joka oli muutenkin varustanut kappaleen sopivalla musiikilla, soitatti tässä kohdin erästä marssia, jota – niin olen asian käytettävistä tiedoista käsittänyt – tästä esityksestä lähtien ruvettiin nimitämään "Porilaisten marssiksi". Missään tapauksessa sitä ei paljoa aikaisemmin ole tällä nimellä soitettu, joskin Greve oli sen jo aikaisemmin, ollessaan 1840:n luvun lopulla Turun krenatööritarkk'ampujapataljoonan kapellimestarina, torvisoittokunnalle sovittanut.

Marssi Pohjolasta

Mistä tämä marssi on peräisin sitä on ahkeraan tutkittu. Perinpohjaisimman tutkimuksen on suorittanut rehtori Ernst Lagus, joka julkaisi tuloksensa Suomen Ruotsalaisen Kirjallisuudenseuran Runebergin 100-vuotispäi-

vän jublajulkaisussa v. 1904.

Laguksen selvittelyt osoittivat, että marssia oli soitettu Suomen Venäjän aikana perustetuissa joukko-osastoissa ja että siitä oli käytetty eri nimiä: Austerlitzin marssi, jota Runeberg itse eräässä kirjeessä käyttää, Bonaparten marssi Egyptissä, tai vain lyhyesti Bonaparten marssi, Wittgensteinin marssi jne. Samoista tutkimuksista ilmenee, että sitä on soitettu myös Suomen ruotsinaikaisissa joukko-osastoissa, jolloin sitä on nimitetty tavallisimmin Bonaparten marssiksi. Se näyttää olleen erityisesti suosittu Suomeen sijoitetussa värvätyssä, Leskikuningattaren rykmentissä, jonka mukaan sitä myös on nimitetty "Leskikuningattaren marssiksi". Myös Turun läänin jalkaväkirykmentin marssin nimellä se oli tunnettu erityisesti Turussa, missä Greve sen sovitti torviorkesterille jommoisia kaikki Suomen sotilasorkesterit Venäjän vallan aikana olivat. – Ruotsin aikuiset sotilasorkesterit käyttivät, aivan niinkuin meikäläiset sotilassoittokunnat nykyäänkin, myös puupuhaltimia.

Marssin sävel on joka tapauksessa maassamme ollut hyvin laajalti ja yleisesti tunnettu, koska se jo varhain 1800-luvulla on

tavattu kansansoittajilla Pohjanmaalta Pohjois-Karjalaan saakka "Punapartin marssin" nimisenä.

Etsiessään sävellyksen alkujuuria Lagus osoittaa, että eräs kuuluisan ruotsalaisen runoilijasäveltäjän, Bellmanin lauluista "Fredmanin 51:n epistola" on samalle sävelaiheelle rakennettu, samoin kuin muuan norjalainen "tunturilaulu", johon norjalainen pappi, Johan Nordal Brun (kuollut 1804 Bergenin piispana) on tehnyt sanat. Näitten yhteinen alkuperä näyttää olevan sävel "Kyploopian tanssiin", "Sankaribaletissa", joka esitettiin Tukholmassa 1773. Tämä baletti on oikeastaan suuren saksalaisen säveltäjän Händelin säveltämä ja varsinaiselta nimeltään "Acis ja Galathea". Mutta puheena oleva tanssi ei ole Händelin käsialaa, vaan on se siihen vasta Tukholmassa mainittua tilaisuutta varten liitetty. Oli liittäjä Ruotsin Kuninkaallisen oopperan silloinen kapellimestari Lallin tai balettimestari Gallo-dier.

Marssi Ranskasta

Mutta sävel ei tällöin ole suinkaan keksitty. Se on vanhempi, ja jäljet viittaavat Ranskaan. Jo

pa sitä lienee käytetty siellä marssiksikin sovitettuna. Lagus on tavannut eräitä todisteita, jotka viittaavat siihen, että sitä olisi soitettu jo ennen suurta Ranskan vallankumousta siinä rykmentissä, jonka nimi oli Royal Suedois, s.o. Kuninkaallinen ruotsalainen rykmentti, jossa ruotsalaisia usein palveli upseereina. Silloin olisi sitä tämän rykmentin mukaan nimitetty "Ruotsin marssiksi" ja sillä nimellä soiteltu vielä Napoleonin aikana sotilasmarssina.

Jos tämä pitäisi paikkansa, on todettava se omituisuus, että sama marssi, joka Ruotsissa ja Suomessa käy Bonaparten tai Napoleonin nimellä, Ranskassa on kaikunut "ruotsalaisena marssina".

Oli miten oli, se ilmenee Laguksen tutkimuksista, että marssin sävel on ranskalaista alkujuurta ja että sitä on monella tavoin käytetty, mm. marssiksi soviteltuna jo 1700-luvulla. Eräitä asiantuntijalta on tämän kirjoittaja saanut sen tiedon, että joku uusi tutkija olisi tullut siihen tulokseen, että sävel alkuaan on ranskalainen kansanlaulu.

Tämä mahtavimman marssimme sävelen alkuperästä. Pääasia on, että voimme todeta marssia

yleisesti soitetun ja Suomen ruotsinaikuisissa joukko-osastoissa, siis myös arvattavasti Porin rykmentissä, mutta toiselta puolen, että se varmastikaan ei ollut mikään erityinen Porin rykmentin marssi eikä sen nimellä kulkenut.

Sanat tekivät marssin

Porilaisten marssin nimen se on vasta saanut yllä kerrotun koko maassa huomiota herättäneen näytelmäesityksen jälkeen. Mutta tämä tapaus antoi vain alkusysäyksen. Yksin Berndtssonin näytelmän esityksen varassa marssi tuskin olisi saanut sitä vakiintunutta mainetta uljaana porilaisten marssina, joka sen sitten on korottanut Suomen armeijan kunniamarssiksi. Tämän maineen ja kunnian ovat sille tuoneet Runebergin sille ruoilemat sanat.

Miten hän ne tuli sepittäneeksi, se selviää seuraavasta Topeliuksen kertomuksesta, jonka hän 1894 julkaisi Svea-nimisessä kalenterissa, josta myös käy selvälle se, että Topelius itse aikaisemmin oli sille tehnyt sanat:

KEVÄÄLLÄ 1859 VIETTI RUNEBERG MUUTAMIA PÄIVIÄ HELSINGISSÄ. HÄN KUTSUI SILLOIN MUUAN VANHAN YSTÄVÄN, PROFESSORI X LUOKSEEN, JA HÄN LUPA-

SI TULLA SILLÄ EHDOLLA, ETTÄ ISÄNTÄ EI "HÄLYYTTÄISI KOKOON" VÄKEÄ. KUN RUNEBERG IL-LALLA TULI KESTEIHIN, OLI SALI KUITENKIN TÄYNNÄ "ARMOJA JA NEUVOKSIA" KAIKKI JUHLAPUVUSSA JÄNNITTYNEENÄ ODOTTAEN TULEVANSÄ ESITELLYKSI KUULUISALLE VIERAALLE TAI SAAVANSÄ VAIHTAA HÄNEN KANSSAAN JONKUN SANAN." RUNEBERG, JOTA SUURET TUNTEMATTOMAT SEURAT EIVÄT HU-VITTANEET, PYSYI KOKO ILLAN HERROJEN HUONEESSA, NIIN ETTÄ HÄNESTÄ OLI HYVIN VÄHÄN ILOA EMÄNNÄLLE JA VIERAILLE. KOETETTIIN MONIN KEINON HOUKUTELLA HÄNTÄ ULOS SIELTÄ, MUTTA TURHAAN. MYÖHEMMIN ILLALLA SAAPUI TALOON KAKSINKERTAINEN YLIOPIILASKVARTETTI, JOKA LAULOI USEITA MIELILAULUJA: YHÄ ISTUI SIVUHUONEESSA. SILLOIN KAIUTTIVAT LAULAJAT PORILAISTEN MARSSIN. MINÄ OLIN VUOTTA AIKAISEMMIN SE-PITTÄNYT SEN ENSIMMÄISET SANAT ERÄÄSEEN KONSERTTIIN, JOKA PIDETTIIN 1808-09 VUODEN

SODAN VETERAANEILLE, SANAT, JOTKA NYKYISIN ONNEKSI OVAT UNOHTUNEET VÄNRIKKI STOOLIN SANOJEN TIELTÄ, JA JOTKA YLISTIVÄT PORILAISTEN MUISTOA. ---

SILLOIN SEISOI RUNEBERG SALIN OVELLA. HÄN EI AIKAISEMMIN OLLUT KUULLUT TÄTÄ MARSSIA LAULETTAVAN, MINÄ SEISOIN HÄNEN LÄHELLÄÄN. OLETKO SINÄ KIRJOITTANUT SANAT? KYSYI HÄN.

OLEN.

MIKSI ET ANNA PORILAISTEN ITSENSÄ LAULAA?

SEN VOI AINOASTAAN VÄNRIKKI, VASTASIN HUOMAUTUKSEN OIKEUTUKSEN SATUTTAMANA...

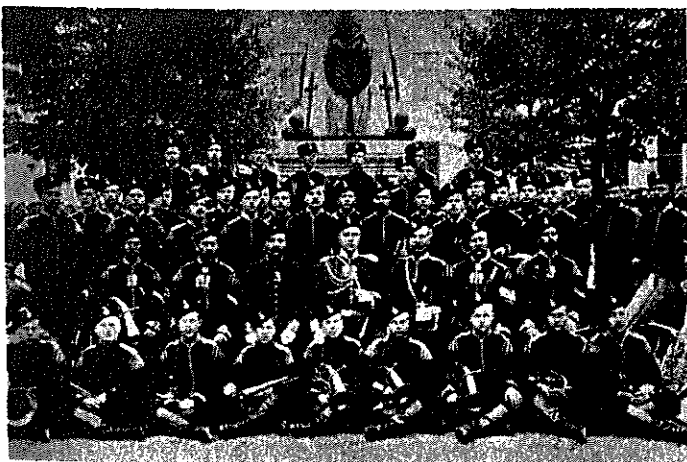
HETKISEN KULUTTUA HÄVISI RUNEBERG KUTSUISTA...

PIAN TÄMÄN JÄLKEEN KAIKUIVAT JUHLASALIT JA VIHREÄT PUISTOT PORILAISTEN MARSSIN SÄVELISTÄ RUNEBERGIN SANOIHIN, JA NYT LAULOIVAT PORILAISET ITSE. NYT EIVÄT HE OLLEET ENÄÄ RUUMIITTOMIA" VARJOJA MENNEILTÄ AJOILTA (NIINKUIN TOPELIUKSEN OMISSA SANOIS-SA), JOTKA MARSSIVAT

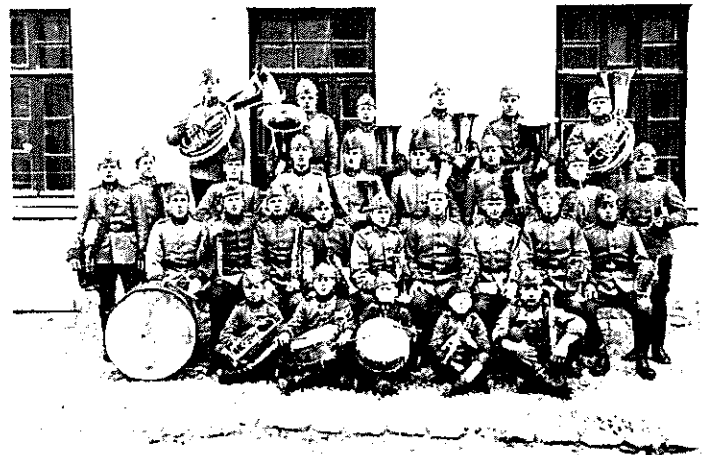
OHII MUISTOJEN KALPEASSA KUUNVALOSSA. NYT KUULTIIN JA NÄHTIIN NÄITTEN UHMAILEVIEN RIVIEN ASTUVAN MARS-SIN TAHDISSA LÄPI KINOSTEN, SELLAISENA KUIN EDELFELT NE ON MAALANNUT; NYT YMMÄRRETTIIN, MITÄ SOTILAS TUNTEE. KUN "MYRSKY KÄY, JA TANNER JÄRK-KYY, JYSKÄÄ SURMAN TULTA", NYT LAULOIVAT NÄMÄ VERTAVUOTAVAT JA KUITENKIN NIIN ELINVOIMAISET SANAT ITSENSÄ MONIIN TOIVOTTOMIIN SYDÄMIIN TUODEN NIIHIN SEN VAKAUMUKSEN, ETTÄ "VIEL' EIVÄT SUOMEN VANHAT VÄRIT SORTUNEET."

Nämä Runebergin ylpeät, komeat ja rohkeat sanat, ovat tehneet Porilaisten marssin itsenäisen Suomen puolustusvoimien kunniamarssiksi, marssiksi, joka muistuttaa jokaisen suomalaisen soturin mieliin, että sille kansalle, "mi Puolan, Lützenin ja Narvan tanterilla verta vuoti", maanpuolustajan työ on tuttu ja vakuuttaa jokaisen suomalaisen vannomaan:

Koskaan, kallis synnyinmaa, sua veren alttiin vuotamatta meilt' ei väkivalta ryöstä.

Henkivartion 3. Suomen Tarkk'ampujapataljoonan, soittokunta 1901, kapellimestari Alexei Apostol.

Uudenmaan Rykmentin soittokunta 9.5.1926.

Puolustusvoimain Veripalvelu

UNTO KIVELÄ

□ Puolustusvoimain Veripalvelu perustettiin talvisodan sytyttyä partiolaisten perustaman Veriliiton mallia seuraten.

□ Aselepo tehtiin vuonna 1944 syyskuun 4. päivänä ja välirauha solmittiin syyskuun 19. päivänä. Lapin sodan päätyttyä keväällä 1945 kävi Puolustusvoiman Veripalvelu tarpeettomaksi.

□ Juttumme perustuu prof. K.O. Renkosen ja prof. Yrjö V. Paateron artikkeleihin, jotka on julkaistu Sotilaslääketieteellisessä Aikakauslehdessä vuosina 1946 ja 1962. Renkonen, silloin lääkintäeverstiluutnantti, toimi Puolustusvoimain Veripalvelun tarkastajana ja Paatero, hammaslääkäri, Helsingin veripalveluryhmän vetäjänä.

Lääkärikumme tiesi niihin aikoihin suorien verensiirtojen merkityksen, mutta säilö- eli pullotettua verta ei vielä ollut verensiirroissa käytetty.

Paatero työskenteli talvisodan sytyttyä Helsingin sotilassairaalan eli Tiilkan kaasusairausosaston ensiapuaseman apulaislääkärinä. Tammikuun 9. päivänä 1940 hän istui laboratoriossa ja odotti tuloksia verisolulaskennasta tai vastaavasta, kun ovi aukeni ja sisään astui tiukkailmeinen päällikkölääkäri tri Aschan, joka sanoi:

– Siinähan minulla onkin joutilas ja sopiva mies.

Tarkoitti sitä, että Paateron piti kiireesti hankkia verenantajia sairaalan käyttöön, sillä odotettavissa oli haavoittuneita potilaita myös Tiilkaan, potilaita ja verentarvetta.

Paatero ei verensiirroista tiennyt enempää kuin kunnon maalilikko, joka oli lehdistä lukenut partiolaisten Veriliitosta.

Hän aloitti opiskelun alan kirjoista, Samana päivänä hän laati lehtiin kirjoituksen, jossa kaupunkilaisia pyydettiin ilmoittautumaan verenantajiksi.

Paatero kirjoittaa:

Pullotetun veren käytöstä oli saatu laajimmat kokemukset jonkin aikaa sitten käydyssä Espanjan sisällissodassa. Ja Ruotsissa oli kehitetty menetelmä kivennäisvesipullojen käyttämistä säilöntä- ja verensiirtoastiona. Avatun tulpan tilalle voitiin nopeasti asettaa erikoistulppa, jonka lävitse johti pulloon pari putkea. Toinen verta, toinen ilmaa varten. Kun verensiirtoon ryhdyttiin, tarvitsi vain kääntää pullo alassuun ja ripustaa johonkin telineeseen. Tällainen pullo oli Suomessakin ainoa mahdollisuus.

”Vihollinenkin” luovuttajana

Paateron lehti-ilmoitus keräsi ensimmäisenä päivänä kortistoon 54 luovuttajaa ja uusia luovuttajia tulikin 50 henkilön päivävauhtia. Myös Veriliiton luovuttajat siirtyivät Puolustusvoimain Veripalveluun. Veriliiton perustaja Niilo Visapää toimi koko sodan ajan Päämajan II osaston yhteyteen perustetun yksikön johtotehtävissä.

Talvisodan aikainen veren käyttö oli vielä vähäistä, noin 3 000 pullon luokkaa. Halukkaita ja tutkittuja verenluovuttajia oli noin 22 000, mutta vain osa heistä ehti luovuttaa.

Verensiirroissa käytettiin vain O ryhmän verta. Muiden veriryhmien veri lähetettiin Vaasaan Puolustusvoimain keskuslaboratorion plasman valmistusta varten.

Luovuttajista valtaosa oli naisia, noin 87 prosenttia. Tämähän on ymmärrettävää, sillä miehet olivat siellä jossakin lähellä verentarvitsijoiden asemassa. (Tätä nykyä verenluovuttajissa miesten ja naisten osuus on suunnilleen yhtä suuri).

Paatero kertoo veripalveluasemansa luovuttajakunnasta:

*Rakennustyöläisten, koulu-
laisten ym. ohessa joukkoomme
kuului ministereitä ja tunnettuja
tiedemiehiä. Olipa jo ensi päi-
vistä lähtien erään silloin Suo-
meen kylmästi suhtautuneen
suurvallan laivastoasiamiehen-*

kin nimi kirjoissamme. Hän halusi omalla verellään auttaa kansaamme, kun virallisesti ei saanut mitään tehdä hyväksemme. Hän pyysi kuitenkin, ettei hänen nimeään julkaistaisi lehdistä.

Työteho ja verenluovutus

Jatkosodan puhjettua Veripalvelusta muodostettiin erillinen ja itsenäinen Päämajan lääkintöosaston johtoon kuuluva elin, jonka peruselementtejä olivat veripalveluryhmät. Kaikkiaan niitä oli 20. Koska lääkärit ja lääketieteen kandidaatitkin tarvittiin rintamalle, koulutettiin nopeasti runsaat 25 vapaaehtoista naispuolista hammaslääkärinä ja odontologian kandidaattia veripalveluryhmien johtajiksi.

Suurin osa työnantajista suhtautui verenantotoimintaan myönteisesti, kertoo Paatero, mutta esittää toisenlaisenkin esimerkin:

Karjalan Kannas 27.8.1941. Verensiirtoa kentäsairaalassa.

Valitettavasti oli kuitenkin ikäviä poikkeuksia. Niinpä eräiden liikkeiden palveluksessa olevat verenantajat pyysivät, ettei heitä kutsuttaisi työaikana eikä ilmoitettaisi heidän työnantajilleen mitään siitä, koska työnantaja oli ankarasti kieltänyt verenluovutuksen. Kieltoa oli perusteltu mm. sillä, että työteho pienenee, jos antaa vertaan.

Steriiliä, totta kai

Mutta steriiliä piti olla. Paatero kirjoittaa:

Jouduin kerran keskusteluun erään nuoren tytön kanssa, joka kertoi olleensa töissä siinä ja siinä sotasairaalassa. Hän oli mm. avustanut monasti veren siirrossa erikoisalanaan veripullon lämmittäminen ennen veren antoa potilaalle.

Lämmitys tapahtui niin, että tyttö avasi ensin tulpan, asetti sitten pullon pystyyn kiehuvaan veteen, työnsi silloin tällöin pikkusormensa pullon suusta sisään. (muut sormet eivät kuulemma mahtuneet) ja tunnusteli, joko veri olisi sopivan lämpöistä. Käänsi pullon sekoitustarkoituksessa aina välillä ylösalaisin pitäen sormeaan tulppana.

Kun kauhistuin moisesta sivottomuudesta ja sanoin, mitä on hyödyttänyt meidän pullottajien noudattama tinkimätön

aseptiikka, jos kerran verensiirtopaikoissa ei olla sen enempää välitetty steriliteetistä, niin tyttö vain nauroi ja pyöritteli suuria viattomia silmiään puolustaen, ettei häntä kukaan neuvonut, miten verta lämmitetään. Eikä kukaan ollut koskaan kieltänyt työntästä sormea veripulloon.

Kun juna odotti verilähetystä

Veren tarve rintamalla oli suurin hyökkäys- ja perääntymisvaiheessa. Kesäkuusta -41 kesäkuuhun -42 käytettiin O verta 32 697 pulloa ja plasmaa 6 654 pulloa. Heinäkuusta -42 kesäkuun -43 loppuun käytettiin 13 061 veripulloa ja 11 577 plasmapulloa. Heinäkuusta -43 kesäkuuhun -44 käytettiin 18 023 veri- ja 13 480 plasmapulloa. Ja sodan viimeisinä kuukausina veren tarve nousi huimasti: heinäkuusta -44 marraskuuhun -44 tarvittiin 17 517 veri- ja 13 614 plasmapulloa.

Sodan lopussa plasmaa käytettiin enemmän kuin kokoverta.

Myös Paateron veripalveluryhmän työmäärä kasvoi. Kesällä -44 piti rintamalle lähettää viikossa 1 000 pulloa O verta sekä ns. sekaverta Vaasaan plasman tekoa varten 500 pulloa.

Joka ilta piti viedä verilasti ju-

naan, joka lähti Helsingin asemalta kohti Lauritsalaa kello 18 jälkeen.

Kerran oli tilattu auto vieämään veri rautatieasemalle. Mutta eipä autoa tai hevosta kuulunutkaan ja viimein selvisi, että ajopeli oli mennyt rikki matkalla. Paatero siitä soittamaan asemalle, että juna odotaisi sen aikaa, että verilähetys ehtisi mukaan. Ja odottihan se.

Mutta verentarpeen kasvaessa iltajunan lähtöaika oli aivan liian aikainen. Niinpä päätettiin, että Paateron käyttöön oli saatava oikein bensiniauto ja kuljettaja. Siihen aikaan kotirintaman autot kulkivat puukaasulla.

Tämäkin järjestyi. Vielä saatiin lisää tilaa ja moninaisten kiemuroiden jälkeen myös toinen puhelin, josta Paatero mainitsee: En vielääkään ymmärrä, mitä tietä se ääni kulki, kun kaapelia ei ollut. – Näin oli josakin vaiheessa väitetty!

Valtava kansanliike

Mutta loppu oli jo lähellä, sodan loppu ja Puolustusvoimain Veripalvelun loppu.

Paatero kirjoittaa:

Aselepo tehtiin 4.9. Välikirjeenä 19.9. Sen seurauksena veripalvelutoiminta alkoi vähitellen hiljettä. Henkilökuntaa vapautettiin. Toinen puhelin luovutettiin

pois 7.11. Veripulloja oli 25.11.44 mennessä täytetty 20 015.

Puolustusvoimain Veripalvelu – ainakin Helsingissä – lakkasi olemasta. Verestä oli kuitenkin sodan aikana tullut tärkeä lääkeaine, jota tulaisiin käyttämään sairaanhoidossa rauhankin aikana. Verenhankintatoimintaa ei niin muodoin voitu lopettaa. Veripalvelun tuli jatkaa elämänsä muodossa tai toisessa. Siinä mielessä pidettiin Primulassa 5.5.45 kokouskin, jossa oli läsnä joukko sodanaikaisia verenantajia sekä johtohenkilöitä. Kokouksessa päätettiin perustaa Veripalvelu r.y., joka tulisi huolehtimaan veripalvelutoiminnan jatkamisesta parhaalla mahdollisella tavalla.

Sen jälkeen en ole kuullut mitään kyseisestä ”yhtiöstä”. Sitä vastoin olen lukenut lehdistä ja nähnyt mainoksista, että Suomen Punainen Risti on ryhtynyt jatkamaan sodan aikana kehittyntä valtavaksi kansanliikkeeksi muodostunutta veripalvelua.

Näin prof. Yrjö V. Paatero vuonna 1962. Ja oikein hän oli lehdistä lukenut ja mainoksista nähnyt: Suomen Punainen Risti oli ryhtynyt jatkamaan sodan aikana valtavaksi kansanliikkeeksi muodostunutta veripalvelua. Vuonna 1948 tammikuun 1. päivästä alkaen...

Huovimrinteen varusmiehet verenluovutusvuorossa syksyllä 1983.

TK-valokuvaaja Nils Helander –

Yksi rohkeimmista

EERO KIVIRANTA

Kun saksalaiset Stuka-lentäjät, jotka tulivat kesällä 1944 kirperässä tilanteessa meikäläisiä ilmavoimia täydentämään, olivat lentäneet täällä aikansa, TK-Helander muutaman kerran muassa, he sanoivat: "Olemme lentäneet monilla rintamilla, monenlaisissa olosuhteissa, mutta emme ole nähneet TK-Helanderin veroista rohkeudessa..." Se oli paljon sanottu sotilasvirkailijasta. Nils Helander (20) palveli TK-valokuvaajana 8.Tiedotuskomppaniassa. Tässä ominaisuudessa hän pääsi saksalaisiin Stuka-koneisiin ikuistamaan sota-

Bunkkerin tuhoaja

Osuin vuoden kuluttua Latvian suunnalla muutamaan jalkaväen komppaniaan sen jälkeen, kun Helander oli käväissyt tuon komppanian lohkolta. Majailin yön sikäläisten korsussa ja kaverit innostuivat kertomaan "eräästä TK-kuvaajasta, joka ei tuntenut sitten pelkoa vähäkään." Piti näet lähteä höökimään, mutta vastassa sijaitseva bunkkeri hyydytti menohalut. Sitten heitettiin savuverho yli maiseman, mutta ruskeatakkiset laskivat sumun sekaan sellaisen kk-suihkujen verkon, että teki mieli jäädä odottamaan savun haihtumista. Joukkueenjohtajakin aprikoivat. Savu haihtui, ja silloin todettiin, että TK-kuvaaja kyykki bunkkerin ampumaukon katveessa konepistooli kainalossa ja elokuvakamera kaulassa riippuen. Ruilautti konepistoolilla suihkun ampumaukkoon ja työnsi perään käsikranun ja huitaisi merkiksi, että tulkaa jo.

"Hävetti niin pirusti, piti lähteä", kaverit tunnustivat. "Oli heitetty huulta TK-miehelle, että mies-parka oli kai erehtynyt,

TK-valo- ja elokuvaaja
Nils Helander.

polusta ja eksynyt etulinjaan... Mutta ei leukailtu enää...Eikä se edes leuhkinut tempaus-taan..." TK-kuvaajaa oli Nils Helander jalkaväen, Latvian, TK-komppaniassa, mutta anoi ja pääsi Ilmavoimien komppaniaan.

Panoraama Rajajoen lohkolta

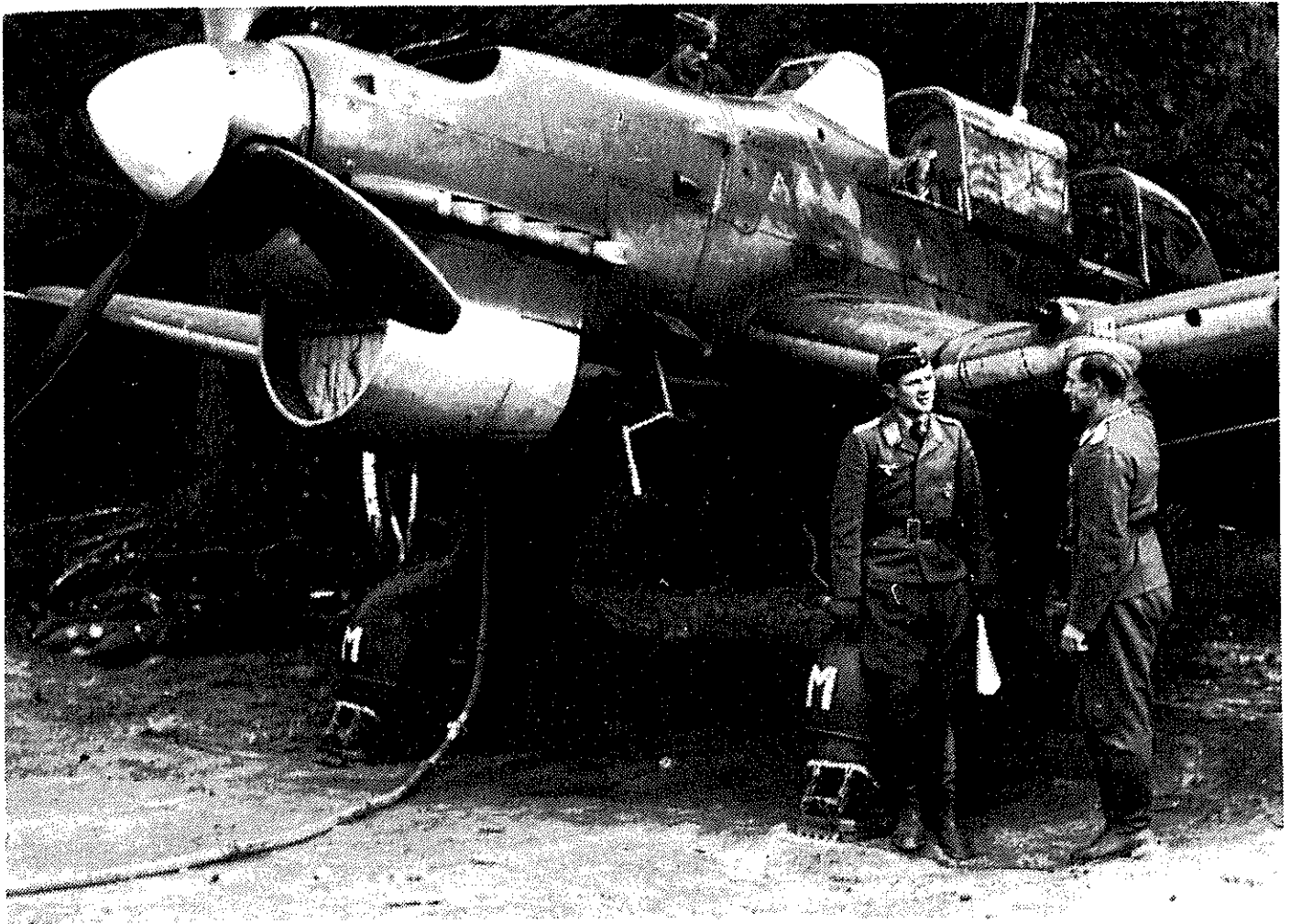
Tämän kirjoittaja palveli TK-kirjeenvaihtajana samaisessa 8.TK-komppaniassa, ja Helander oli vuoden ajan parinani. Ilmavoimien ja ilmatorjunnan,

TK-komppaniassa oli kesällä 1943 neljä kirjeenvaihtajaa ja saman verran kuvaajia, toiminta-alueena koko sotatoimialue. Näin ollen tärpättiin aiheita milloin mistäkin. Sattumalta kerran Rajajoen lohkolta. Oli alkukesä 1943, ja taisteluhauta, mutta ennen muuta yhdyshauta, lähes puolillaan löysää savea. Helander sai päähänsä ottaa paroraaman, laajakulmakuvan, "vastarannalta". Tosiasiassa hän halusi jälleen toteuttaa halunsa näyttää jalkaväen miehille, ettei TK-mies pelkää sota ja etulinjaa. Eivät ainakaan kaikki.

Lähdettiin. Helander ensimmäisenä. Kohta kääntyi komppanianpäällikkö takaisin valit-taen, että saappaat juuttuvat saveen. Seuraava kääntyjä olin minä. Sitten joukkueenjohtaja. Helander jatkoi. Surisutti etulinjan penkan päältä elokuvaa. Sitten mäiskähti ja penkka pöllähti. Helander kääntyi, irvisteli meil-le päin, työnsi kameran laukkuun, otti toisesta laukusta toisen kameran ja jatkoi panoraamaa. Palatessaan hän kertoi, että piiskan sirpale oli osunut kameraan.

Pääkaupungin tuhoojien ikuisuus

Ilmavoimien esikunta oli 1944 pääkaupungissa, ja Helsinki oli myös Helanderin kotikaupunki. Hän osui sinne silloin, kun Puna-armeijan ilma-armaadat aikoivat tuhota pääkaupungin. Helander otti pommituksesta kuvia. Kerran hän ennakoii loistavasti: kiipesi yliopiston katolle saadakseen riittävän kuvalaa-juuden. Ja onnistui: pari pommiä putosi yliopiston katolle hänen siellä kuvatessaan. Taas tuli aitoja TK-kuvia!

Saksalainen Stuka-syöksypommittaja.

”Otan vielä kuvan vanjan pärstästä”

Helander kävi parin viikon mittaisen kk-ampujakurssin päästäkseen pommareihin (joiden menetykset sodissamme olivat suuremmat kuin hävittäjälentäjien). Hän lensi mm. siinä Blenheimissa, jota ohjasi kapteeni Jouko Saarinen.

Kerran paluulennolla pari kolme Puna-armeijan Lagg-hävittäjää yllätti – kun omaa hävittäjäsuojaa ei liennyt – pommarin. Sen ainoa pelastus oli painua ”pintoihin”, puunlatvojen korkeudelle, jossa nopeat hävittäjät ovat vaikeuksissa. Saarinen aloitti syöksyn kohti pintaa, mutta Helander, joka roikkui vyötäisiään myöten kk-tornin reunaa vasten ja otti kaartelevista Lagg-hävittäjistä kuvia, huusi Saarinselle: ”Älä syöksy vielä, odota vähän, otan pari kuvaa vanjan pärstästä...” Ja Helander otti, vaikka Saarinen ei voinutkaan toteuttaa hänen toivomustaan.

Pommari pääsi kotikentällä kymmeniä tikkauksia kupeisaan ja 20 millisen tykin osua ohjaamossa, öljyputket säpäleinä. Kun Saarinen kummastellen moitti Helanderia riskeeraamisesta, Helander puolustautui: ”Ovat niin monta kertaa moittineet, pilotitkin, ettei TK-kuvaa ja ota kuvia todellisista tilanteista...Nyt tuli, vaikka parempiakin olisivat saaneet olla.”

Kapteeni Saarinen kirjoitti sodan päätyttyä Ilmavoimien Pilven Veikko-lehteen kahden sivun mittaisen ylistyskirjoituksen rohkeimmasta pilotista, jonka hän oli nähnyt. Tästäkään lennosta Helander ei kertonut kenellekään, aivan kuin olisi palannut tavalliselta matkalennolta. Ei minullekaan, joka odottelin kaveria laivueessa.

Soturin lähtö

Monien mielestä Helanderin halu näyttää, minkälainen on tositalanteessa otettu kuva, meni liiallisuuksiin. (TK-miehille oli

toistuvasti annettu ohje, että elävä TK-mies on tärkeämpi kuin kuollut, ennen muuta monien komppanioiden puolijoukkumaisen vahvuuden takia-kin). Muuan saksalaisten Stuka-koneiden toimintakenttä oli kesällä 1944 Immolan kenttä. Sinne Helander syöksyi oitis ja pääsi lennoille mukaan. Eräänä päivänä, kun Stukat olivat Immolan kentän laidoilla tehtävää odottamassa, venäläiset maataistelukoneet tekivät yllätyshyökkäyksen. Eversti Eka Magnussonin viestitysorganisaatio toimi loistavasti ollen se hävittäjälentäjien runsaiden voittojen edellytys. Hälytys tuli nytkin, mutta liian myöhään. Helander kuitenkin ennätti juosta kentän keskelle, kun ”maataistelukoneiden” lautta saapui konekiväärin ja konetykit laulaen. Helander otti niistä elokuvaa polviasennossa. Maataistelukoneet pyyhälsivät kentän yli, kaarsivat takaisin ja aloittivat samanlaisen sauhuksen. Helander kääntyi niiden perään, kuva-

si ja jatkoi kuvaamista, kun ne ajoivat toisen kerran kohti.

Yksi tykin ammus osui keskel-le kuvaajan rintaa. Helanderin tavanomainen, hieman ylimielisen varma hymy ei ennättänyt kasvoilla vaihtua. Mutta se elokuva ja sen yksityiskuvat olivat varmasti aitoja sotakuvia. Helanderin tavoittelun täysosuma!

Saksalaisille Stuka-lentäjille monien koneiden vaurioituminen ja tuhoutuminen oli suuri murheen aihe. Mutta he kokoontuivat kuin oman arvokkaan miehen parien ääreen osoittamaan viimeistä kunnioitusta vieraan maan soturille. Jos oli kapteeni Saarisen muistokirjoitus suuri tunnustus ja arvonta, niin oli saksalaisten lentäjienkin: ”Olemme taistelleet monilla rintamilla, monenlaisissa olosuhteissa, mutta emme ole nähneet TK-Helanderin veroista rohkeudessa.”

Tämä viesti lähetettiin Nils Helanderin leski-äidille, ja hän asetti viestin poikansa kehystetyin kuvan viereen.

Kuinka tykkimies tuli suojeluskuntien johtoon.

LAURI MALMBERG 1888–1948

Martti Sinerma

Nuoren Suomen nuori puolustuskoneisto kävi itsenäistymisen jälkeisten parin ensimmäisen vuoden aikana täydellä höyryllä. Joskus niinkin, ettei organisaatioiden jäsenten taito aina riittänyt pitämään käynnistysaineita hallinnassaan. Vapaussodan jälkeen suojeluskunnat jäivät toimintaan, ja valtiojohtokin katsoi, että niillä oli oma tärkeä

tehtävänsä. Reserviläisjärjestömaisestä luonteestaan johdun se oli aluksi lähempänä siviili- kuin sotilasorganisaatiota. Vaatimattoman ulkopoliittisen konfliktin takia suojeluskuntain ylipäällikkö erosi tehtävästään juhannuksen alla 1921.

Uutta miestä ylipäälliköksi esittäessä katseet vihdoin osuivat KTR 1:n komentajaan, eversti-

luutnantti Lauri Malmbergiin. Hän oli jääkäriupseeri, etevä tykkimies ja menestynyt vapausodassa. Lisäksi hänen tiedettiin joviaalisen luonteensa takia tulevan hyvin toimeen myös kansanmiesten parissa.

Jo tuohon aikaan tykistö oli kesäleireillä Perkjärvellä, missä oli myös KTR 1 ja komentajansa. Sotaministeri, kuten virka-

asemaa silloin kutsuttiin, kenraalimajuri Bruno Jalander otti useampaankin kertaan Malmbergiin yhteyttä suostutellakseen tätä suojeluskuntien ylipäälliköksi, mutta everstiluutnantti kieltäytyi kunniaa. Tai ehkä paremminkin: ei hän siinä mitään kunniaa silloin nähnyt. Piti itseään täysiverisenä tykkimiehenä. Hän ilmoitti, ettei voi

jättää rykmenttiään, johon hän on syvästi kiintynyt. Sitä paitsi siirtyminen suojeluskuntajärjestön palvelukseen merkitsi "hyppyä tuntemattomaan".

Tykistöleiri oli jo päättynyt, kun Malmberg oli varsinaisessa rykmentin sijoituspaikassa Tuusulassa. Syyskuun 16.päivän iltana sotaministeri Jalander soitti jälleen hänelle esittäen pyyntönsä entistä vetoavammassa muodossa. Vastaus oli yhtä jyrkän kielteinen kuin aikaisemminkin. Kun Jalander oli lopettanut puhelun, Malmberg luuli, että asia nyt oli viimeinkin pois päiväjärjestyksestä. Tässä hän kuitenkin erehtyi!

Muutamaa tuntia myöhemmin soitti maisteri E.E.Kaila ja kehotti Malmbergia astumaan heti junaan ja saapumaan Helsinkiin neuvottelemaan sotaministerin kanssa asiasta. Everstiluutnantti ilmoitti tyytyväisenä viimeisen junan jo menneen, mutta Kaila ei antanut niin helppoa periksi. Hän olisi tunnin kuluttua noutamassa Malmbergia autolla Helsinkiin. Tämä oli myöhemmin sitä mieltä, että asiaa pidettiin todella tärkeänä, koska auto pantiin liikkeelle. Noita ajopelejä ei siihen aikaan ollut kovinkaan runsaasti.

Vielä iltamyöhällä syntyi sotaministeri Jalanderin kotona mielenkiintoinen keskustelu. Malmberg perusteli jälleen kieltäytymistään, mutta Jalander todisti, että tämän pitäisi ottaa virka vastaan poliittisista syistä. – En

ole koskaan osallistunut politiikkaan, enkä tiedä siitä mitään. Olen sotilas, enkä muuta, Lauri Malmberg vastasi.

– Ei tämä ole "sellaista politiikkaa", Jalander selitti. Jo viikkoja jatkunut suojeluskuntaselkaus antaa epäedullisen kuvan maastamme ulkomailla ja vaikuttaa haitallisesti rahaoloihin. Tällaisesta jatkuvasta tilasta tulee maallemme raskaita valuutatappioita. Ei ole kysymys kymmenistä vaan sadoista miljoonista markoista. Ryhtykää toimeen vaikkapa vain pariaksi viikoksi.

– No, jos voin pelastaa maaleni satoja miljoonia, niin olkoon menneeksi, Malmberg vihdoin suostui.

Myöhemmin sotien aikana hän totesi, että sillä asia oli löyty loppuun, mutta eihän hän voinut aavistaa, että kaksi viikkoa venyisi yli kahdeksikymmeneksi vuodeksi. Kun luvut kaksi viikkoa olivat kuluneet, hän tiedusteli sotaministeriltä:

– Voisinkohan nyt palata takaisin entiseen virkaani?

– Ei ihan vielä, kuului vastaus, minkä jälkeen Malmberg jäi "toistaiseksi" paikalleen.

Lauri Malmberg ylennettiin toisena jääkäriupseerina kenraaliksi. Suojeluskuntien päällikkönä hän saavutti lyhyessä ajassa kaikkien suojeluskuntalaisten luottamuksen ja kehitti järjestöstä maanpuolustusta vahvasti tukevan puolustusvoimien tukiorganisaation.

Lauri Malmbergin muistomitali

Kenraaliluutnantti Lauri Malmberg (1888–1948) johti suojeluskuntia yli kahdenkymmenenkolmen vuoden ajan. Hän tuli suojeluskuntien ylipäälliköksi syyskuussa 1921 (1928 tehtävänimike vaihtui suojeluskuntien päälliköksi), missä tehtävässä hän toimi aina suojeluskuntien lakkauttamiseen asti marraskuussa 1944.

Vapausodassa jääkärimajuri Lauri Malmberg toimi tykistökommentajana mm. Tampereen ja Viipurin valtauksissa ja oli KTR 1:n komentajana ja Suomen Tykistökoulun johtajana mukana luomassa puolustusvoimien kenttätykistön iskukykyisyyttä ja henkeä. Talvi- ja jatkosodan aikana hän toimi kotijoukkojen komentajana. Itsenäisen Suomen ensimmäisellä vuosikymmenellä hänen kykyjään käytettiin sekä puolustusministerin että sotaväen päällikön korkeissa tehtävissä.

Kuvanveistäjä, professori Aimo Tukiainen on tehnyt vaikutuksen, hienosti muotoillun pronssimitalin kenraaliluutnantti Lauri Malmbergin muistoksi. Mitalia myydään omakustannushintaan. Jos siitä muodostuu voittoa, mitalitoimikunta on päättänyt lahjoittaa sen vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi.

TILAUS:

Tilaan _____ kpl kenraali Lauri Malmbergin pronssista muistomitalia hintaan 160 mk/kpl sekä lähetyskulut. Maksun suoritan postiennakolla. Mitalit pyydän lähettämään osoitteella:

Tilaaaja: _____
Nimi tekstaten

Osoite: _____

Puh: _____
_____/____/198____

Allekirjoitus

Vastaanottaja
maksaa
postimaksun

Vastauslähetyksen
HKI 10/12 Lupa 4626

Kenraali Lauri Malmbergin
Mitalitoimikunta
PL 258
00003 HELSINKI

Pentti Palmu

Viipuria tavoittamassa 45 vuotta sitten

Miten kukin sotansa kävi ja koki on asia sikseen. Joku on saattanut kokea voiton ja huuman näinkin sen vähääkään vähentämättä niitä saavutuksia, jotka kolme vuotta myöhemmin takasivat valtiollisen itsenäisyytemme säilymisen.

Olimme jo kolmasti kahden vuorokauden aikana yrittäneet läpi. Kolmasti meidät oli torjuttu. Ja verisesti. Kärkikomppanioista oli riekaleet jäljellä. Niin ainakin kerrottiin, ja kyllä sen ominkin silmin näki. Kuolleita ja haavoittuneita oli kaikkialla.

Minä itkin pelkästä väsymyk-

sestä ja siitä vähäisestä tuskasta, jonka puhki palaneet saappaanpohjat jalkapohjissa aiheuttivat. Rakolla mikä rakolla. Jostain pitäisi saada uudet tai ainakin ehjät saapat.

Olin jo pariin kertaan yrittänyt katsoa jonkun kaatuneenkin jalkineita.

– Poika, älä niitä tuijota. Sun tulee vain paha olla. Lapikasta toisen eteen vain niin saakelisti.

– Lapikkaita minä tässä tai saappaita, kun omat ovat ihan tohjana.

– Kyllä ne sitten saat Pietarissa voitonparaatia varten ja oi-

keat jatsarit. Ylös nyt ja vie vähän äkkiä se akkulaatikko radiomiehille. Pystyttävät asemaa komentopaikalle.

Oli siis jäänyt ryhmästäni jälkeen. Väriikki oli haeskellut löytänyt ja ihmeen rauhallisesti palauttanut järjestykseen. Kuusitoistavuotiaan. Nähnyt kyyne-

leenikin sanomatta niistä mitään.

Sekin asema pystytettiin. Kusot otettiin armeijakuntaan ja kohta sieltä tuli tuutin täydeltä käskyä.

Kyristelin saman värin vierellä hänen selvittäessään sanomaa selväkielelle. Sitä mentäisiin taas ja vähän tulisesti. Vieläpä samasta paikasta, josta jo kolmasti on yritetty.

Tapattavat tähän koko rykmentin. Jokaikaisen iikan. Parku oli purkautua kurkustani. Minä pelkäsin enkä ensimmäistä kertaa.

Makasin siinä vararadion vieressä kippurassa kuin porokoira ja toivoin olevani kotona tai ainakin mahdollisimman kaukana tästä helvetistä. Tästä koko sodasta, joka ei enää miltään osalta vastannut niitä mielikuvia, joiden vallassa olin hakeutunut vapaaehtoiseksi.

- Poika ylös. Tästä saat saappaat. Vedä jalkoihisi ja sitten sähkökkään viestikomppanian ajoneuvoille. Tiedäthän, missä ne ovat. Tuot sieltä kahdet C -aseman anodit. Vauhtia nyt. Tästä lähdetään vajaan puolen tunnin kuluttua.

Vääpeli tuuppi minua liikkeel-

le yhtä isällisesti kuin aina. Olihan hän tuntenut minut synty-mästäni saakka ja päivitellyt itsensä melkein sairaaksi, kun ilmoittauduin hänelle perustamispaikassa kesäkuussa.

Tehty mikä tehty. Täällä olin. Saapaspari, joka taisi olla vääpelin tai värin varat, ja tekeminen helpotti hetkeksi. Olin jo laukkaamassa kohti kuormastoa kolme numeroa liian suurissa klopuskoissa hokien kuin muistinsa menettänyt:

- C -aseman anodit, kahdet. C -aseman anodit.

Se värnikki kaatui sinä yönä.

Vääpelin haavoittui lievästi ja palasi sidonnan jälkeen takaisin. Toinen radioryhmä alistettiin hyökkäävän pataljoonan komentajalle. En nähnyt heitä enää koskaan.

Minä laahustin, konttasin ja matelin toisen ryhmän mukana. Viisi kiloa paristoja ja henkilökohtaiset varusteet repussani, melkein hartioilleni ylettyvä kypärä päässäni ja mittaiseni kolmenlinjan kivääri käsimutkassa.

Tuli aamu ja ehtoo ja neljäs päivä.

Nukuin seisaallani mämmynrunkoon nojaten.

PIRKAN ASE OY

Ilmarinkatu 37
33500 TAMPERE 50
Puh. 931-551 096

● asekorjaukset
● myynti ● osto ● vaihto

TAMMEN KORU OY

Edullisesti kulta- ja hopeakorut

Kaurakatu 24 Turku
Puh. 921-360 080

KOPIOLA Oy

Ruissalontie 3
Turku
Puh. 921 - 309059

HJORTH
URHEILUTUKKU

Kohmankaari 7
33310 Tampere 31
puh. (931) 443133

Karjalan Kassa ky

Radio-, TV-, kassa-, konttori- ja ompelukoneliike
Lappeenranta Valtakatu 26 puh. 17 260, autopäiv. 94040-53 437.
Huolto Kauppakatu 29-31 puh. 16 361

ARPAJAISYHDISTYS RY

JÄTEHUOLTOPALVELUA
KAIKILLE KIINTEISTÖILLE

Kuljetuskolmio Oy
Apilakatu 4 15610 Lahti 61
puh. 25226

OY TURUN KYLLÄSTYSLAITOS AB

20270 IHALA
921-783 151, 783 341

JÄTEHUOLESI HEITÄ MEILLE

AROKIVI KY

Varkaus
Puh. 972-23943 - 71133

OY HACKMAN AB

Puolustusvälineryhmä
Leppävirta

Juhlavuosisikokous 15.3.1986

Kuvakertomus

Kuvat: Auvo Mäkinen

Kadettikunnan lippu saapuu 65-vuotisjuhlakokoukseen.

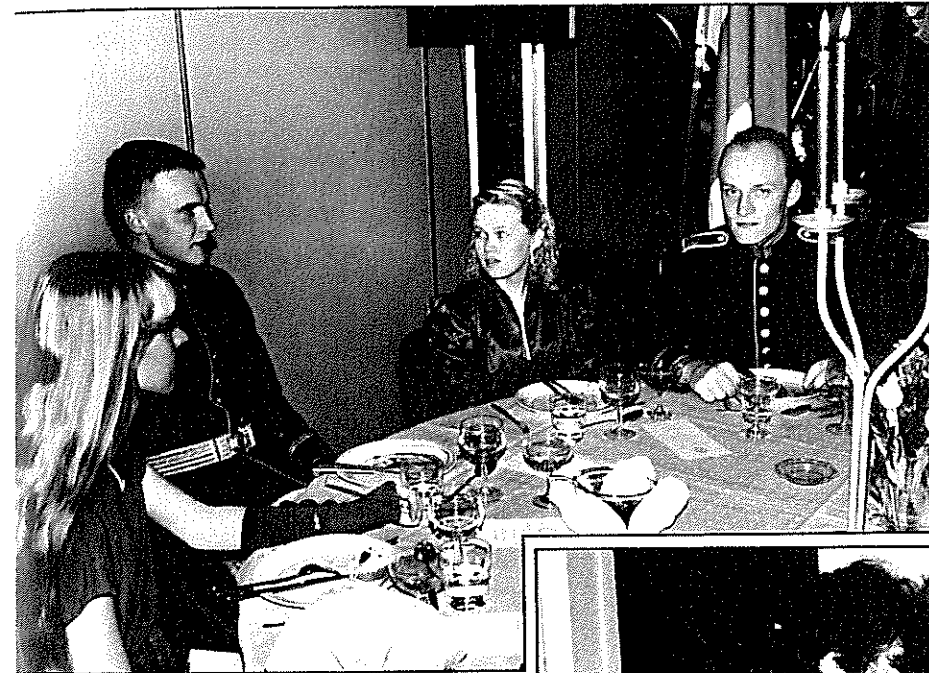
Juhlakokouksen osanottajat seuraavat tarkkaavaisesti...

...mitä puheenjohtajisto ja sihteeristö menneistä ja tulevista kertovat. Vasemmalta kokouksen varapuheenjohtaja, Pirkka-Hämeen kadettiipiirin puheenjohtaja, majuri Pentti Salminen, puheenjohtaja, (tässä vielä) kenraalimajuri Ilkka Halonen, sihteeri, Kadettikunnan toiminnanjohtaja, (tässä vielä) komentaja Reino Waris ja toinen sihteeri, kapteeni Harras Salmenpohja.

Tampereen kaupunki oli kutsunut juhlakokouksen osanottajat naisineen vastaanotolle. Ovella vieraita vastassa valtuuston puheenjohtaja Matti Koponen.

Kadetit Auvo Viita-aho (vas.) ja Pasi Staff daameineen juhlaillallisilla.

1. kurssin kadeteilla majuri Leo Franck'illa ja eversti Bror Kraemer'illä oli miellyttävää seuraa ja hauskaa.

Anttolan marssi

Kirjoituksessa käsitellään marssikilpailua, jonka kadetit Pääskylahden kesäleirillä ollessaan joka vuosi elokuun heinätekopakkasella suorittivat. Matka oli 20 km. Varustus: täyspakkaus ja kiväärit selässä. Marssi sai alkunsa siitä, että 5. kadettikurssi joutui kerran taivaltamaan tuon matkan ja päätti antaa nuoremmille polville tilaisuuden jatkuvasti verestää tämä vaiherikas elämys, lahjoittamalla upean kiertopalkinnon, jonka voittaja kadettinoloajakseen sai haltuunsa.

Mikä marssi? Kysytäänkö tänään näin? Joskus 50-luvulla tykistökadetit pyrkivät herättelemään perinteitä, mutta taisivat sitten unohtua. Kirjoittaja, kadettiveli haluaa vain kainouttaan kätkeytyä nimimerkin taakse.

Mieliinpainuvin tapaus kesäleirijalalta oli Anttolan marssi. Siitä kertoivat kadetit pöyristyttävimmät juttunsa. Se oli joko sisun suurenmoinen koetus tai pinnauksen kaunein kukka. Sen päiväjärjestykseen ottoa on tuskin muuta kuin manattu, mutta välttämättömänä pahana aina jännityksellä odotettu Savonlinnan alkuasukajamistoa myöten.

Kun tarpeeksi helteinen elokuinen päivä valkeni, tiedettiin Anttolan marssin olevan ovella.

Tavallista hiljaisempia kadettiryhmiä kerääntyi hiekkasäkkejään punnituttamaan lähtöviivan partaalle. Ilmassa oli painostavaa jännitystä. Jos jostain puhuttiin, niin ihmeteltiin yleisesti kuntoa maaliin takaisin tul-

taessa. Suurin osa nautti vielä viime hetkellä nurmikolla loikoilun suloisuudesta, hieroi pohkeitaan, söi omenia ja vehnystä, passaili varusteitaan selälle sopivaksi jne. Muille kuin marssia tähtääville harrastuksille ei ollut jalansijaa.

Tilanteen vakavuus uhkasi käydä sietämättömäksi, kun jo "onneksi" komennettiin lähtöviivalle. Samassa kajahti lähtömerkki ja porukka painui yht'aikaa taipaleelle.

No, nyt se sitten alkoi!

Kestävyyttä ja asiaan innostuneisuutta riitti tietenkin alkumatkalla kaikilla: laskettiin vitsejä, naureskeltiin, ihailtiin sinä kesänä harvinaista näkyä, aurinگون kultaamaa luontoa ja kun

tekijämiehet pistivät juoksuksi, seurasi koko porukka kuin yhteisestä sopimuksesta perässä.

Kilometri ja toinenkin vierähti ennenkuin kaulaa alkoi syntyä etupään ja muun porukan väliin. "Älkää hulluna heiluko", kuului takaa miltei rukoileva pyyntö. Ymmärrettävistä syistä oli jälkipään heikkona toivomuksena pysyttää sakki koossa: hauskaa ei ole jäädä, mutta liialliseen rehkiintään ei auta näin heti kärkeen kuluttaa voimiaan. Mutta etupää sai tuosta vain uutta luottamusta kuntoonsa ja kiittää hellittämättä pienin juoksupyryähdyksin eteenpäin pitkin pölyyävää tietä.

Auringon paahtava "hyväily" nosti hikikarpalon toisensa jälkehen pinnalle. Tornisterin paino alkoi päästä oikeuksiinsa ja kivääri antoi lisävaikutusta samaan suuntaan. Kunpa olisi edes saanut ottaa "diagonaali saappaansa" jalkaan, sillä "bol-sut" hölskyivät kuin litran mitat, kalvaen kiusallisella varmuudella nahan alta verilihaa esiin. Ja matkan neljännes oli vasta selän takana!

Pois moiset ajatukset! Eteenpäin oli tiukasti paineltava ja paineltiinhan sitä! Koetettiin siirtää ajatus marssista johonkin mieluisaan muistoon: Savonlinnan kasino, musiikki, tanssi, kesäinen tuttavuus ja tanssin lomassa lähempi seurustelu kaimessa ylevyydessään, virkistävä kävely puistikossa, joka muuten oli aivan toista tähän verrattuna. Kesäpusero oli läpimärkänä hiestä ja kivääri alkoi kalvaa selkää. Siinä sitä taas oltiin!

Edessä paineli kärjen johtaja ja me seurasimme koneellisesti perässä säälimättä tuntuvasti vähentynyttä voimavarastoamme.

Kumma mies, tuo ensimmäinen, täytyi ihmettelemisen jälkehenkin ihmetellä hänen kestävyytään. Mahtaakohan kauankin jatkaa tuossa tahdissa? Hiljainen kunnioitus häntä kohtaan heräsi meissä, joiden naama kilometri kilometritä kävi yhä toisemmaksi ja ilme tylyemmäksi.

Auto liukui hiljalleen ohitsemme: savonlinalaiset olivat saapuneet seuraamaan kamppailuamme. Siinä he istuivat mukavasti topatulla alustallaan. Harmiksi pisti heidän viaton virnistyksensä, joka lankesi koko hikeä valuvan sakin osalle. Kadetti mahtoi heidän mielestään vaihteen vuoksi olla mieltäkiinnittävä nähtävyys hikisenä, pölyisenä, rensselit selässään ja vähemmän varma ilme kasvoillaan. Paksu, auton aiheuttama pölypilvi sulki meidät epämiellyttävään syleilyynsä ja saattoi silmiään hierovan ja aivastelevan porukan kiroamaan kaikki auton omistajat "belsebuubin" käsiteltäviksi.

Eteenpäin sittenkin vain mentiin ja juuri kun päämäärätietoisuus antoi ihmeteltävän voimallisan, aukeni etemme miltei silmänkantamaton, suora tie, jonka päässä sinisenä pisteenä hämmötti vasta puolimatka, Anttola! Siinä se oli härnäilevänä kuin lautasella nenämme alla, silmin erotettavissa, mutta saapaiden kalvat jalat saivat vielä toisenkin mäen nousta ja laskea ennenkuin kotia kohden käännytään. Tämä mieltä vähemmän nostattava tietoisuus harvensi kärkisakkaa: sinne poikkesivat tiepuoleen istahtamaan, pistivät tupakaksi, jos jaksoivat enää sitäkään tai kävivät vastoin kaikkia taiteen sääntöjä juomassa lähtitaloissa. "Ei tahdo jaksaa - niin lujasti",

kuultiin takaa. Kiusaus oli suuri: olisihan mukavata istahtaa tuolle pehmeälle mättäälle, vaikka kylläpä tuo kivikin osasi houkuttelevasti vetää puoleensa ja eihän tässä seurattakaan jäisi. Mutta ei, kilpaillaanpa nyt kun kerran oli alettu; ainoahan tämä oli tällainen hitsi kadetin elämässä. Ja niin jatkui marssi tylsänä edeten.

Kova hiekkainen tie alkoi kangistaa jalkaa, aurinko paahtoi, koko olemus ui hiessä, kitlaki ja huulet vain pysyivät kuivina. Kantapääst aristelivat joka askelta otettaessa. Olisi mielenkiintoista nähdä, joko veri virtaisi, mutta ensimmäinen erkani sakista, perään on pyrittävä.

Takaa kuului hillitty parkaisu. Käännymme katsomaan: eräs hoippui tiepuoleen juopuneen tavoin: "Älkää ottako irti itsestänne liikaa!", antoi hän meille neuvoksi. Ei ollut aikaa rientää apuun, mutta pyörällä ajava sanitääri saapuikin samassa paikalle. "Auringon pistos", sanoi joku. Pakostakin johtui ajattelemaan, milloin sama kohtalo saavuttaa. Vauhdin vinhuus oli kyllä jokaisen määrättävissä, mutta vähemmän laskeva pyrkimys eteenpäin pani yliarvioimaan voimat.

Ohi surahtanut auto tarjosi tilaisuuden nielaista aimo annoksen pölyä, joka suurelta osaltaan liimaantui kuivaan kitalakeen ja mietiskely siirtyi helposti muille aloille.

Nyt näkyikin Anttola selvemmin; vielä pari märkeä ja puolimatka oli saavutettu.

Riemu siitä, että suunta oli kotia kohden, oli niin valtava, että jälleen pistettiin pieneksi juoksuksi.

Kohtalotovereita tulvi vastaan. Kaikilla loisti sama väsy-

nyt ilme pölyn likaamalta naamaltaan; mutta eteenpäin he vaan pyrkivät. Tiepuoleessa tapasi silloin tällöin uupuneen parven nauttimassa mitä perusteellisimmin oikeutetusta levostaan. Kiusaus seurata heidän esimerkkiään ei tällä kerralla tuntunut niin houkuttelevalta. Voimia oli koonnut nähtävästi se seikka, että koulu mielikuvavarastossa oli siirtynyt lähemmäksi. Mieleen muistui odottava sauna, tilaisuus heittää hartioita painavat rensselit ja työntää rakottuneet ja verestävät jalat kylmää vettä sisältävään kulhoon. Mutta ylinä kaiken oli vuode, joka tällä hetkellä tuntui keksintöjen keksinnöltä.

Mutta äsken uudistunut juoksupyryhähdys ja sen päälle noin kilometrin pituinen mäki, siirsi raan todellisuuden jälleen etualalle. Väsymys, aikaisempia suurempi, herpaannutti olemuksen, jokainen askel kalvoi kantapäätä niin, että sydäntä viilsi, jalka ei tahtonut enää nousta, entistä mieluummin halusi painua tiepuoleen.

Nyt muistui mieleen vanhempien kadettien kuvaukset marsista: näki sielunsa silmillä kalpean, verta sylkevän toverinsa tiepuoleessa. Tämän mielen täytti jäytävä karvaus, nähdessään meidät ohitse vaappuvat, karvaus siksi, että olimme aikaisemmin tilaisuudessa käyttämään vuodetta hyväksemme. Hänen sisunsa ei antanut perään jatkaa loikoilua, hän yritti nousta, mutta silloin musteni kaikki silmissä, korvat humisivat, hän pyörtyi.

Nuo kaameat mielikuvat olivat selvästi marssikyvyn lopun merkkejä. Mutta ennenkuin tiepuoleen kaaduttiin, täytyi saada vettä. Edessä oli taaskin mäki.

ENSO-GUTZEIT OY

Kanavaranta 1, PL 309, 00101 Helsinki
Puhelin: (90)16 291 Telex: 121438 enso sf

joka varmasti nielee viimeisetkin voimanrippeet; sen päällä on talo, josta saadaan vettä. Tuo talo valittiin tavoitteeksi ja sinne päästiinkin jollain käsittämättömällä tavalla. Ilmiö, etumaisin mies jatkoi marssiaan taiseisesti; antaa painua, emme kyenneet muuta kuin luomaan väsyneen, ihmetyspitoisen silmäyksen hänen jälkeensä. Törmäsimme taloon enempiä kohteliaisuuksia emännälle omistamatta, suunnistauduimme suoraa päätä vesisaavin ääreen ja janoisina kuin erämaan kävijät tyhjensimme kolme kuhollista vettä liiveihimme. Istuuduimme tai paremminkin romahdimme penkille omistaaksemme pienen hetken

veden juontia seuranneelle nautinnolle. Joku viisas ymmärsi tarpeeksi ajoissa kehoittaa matkaa jatkamaan; ja vaikka luonto kaikin voimin yritti sotia vastaan, niin toteltiin. Hyvä olikin että toteltiin, sillä ollapa ja istua pari minuuttia lisää, niin siltä paikalta ei muutamiin tunteihin olisi liikuttu minnekään. Jalat emättivät tässäkin ajassa jähmettyä sikäli oudoiksi, että niiden liikkeelle saamiseen kättä vattiin miltei muutamia hevosvoimia.

Taas oltiin tiellä. On vaikea kuvata, kuinka jokapäiväisen tympäisevältä saattoi tavallinen maantie tuona hetkenä tuntua. Eteenpäin vei vain voimakas

halu ajautua maaliin ja päästä kertakaikkiaan eroon tästä hulluksi tekevästä marssista. Usko siihen, että kaikki loppuu aikanaan kasvatti kilometri kilometriltä uutta voimaa. Jalatkin tuntuivat saavan kymmenesosan entisestä notkeudestaan takaisin.

Lähestyimme maalia. Paineltiin jo päivittäisten harjoitusten ym. rientojen kautta tutuiksi tulleissa maastoissa. Ihmeellisen vapauttavaa oli todeta ympärillään tuo maasto. Anttolan marsin luoma erikoinen mielentila hukkui tämän jokapäiväisyyden keskellä. Asteettain palasi elämänhalu ja aivotkin alkoivat toimia jälleen. Vähää ennen maa-

liin tuloa kajautti toisilleen uskollinen kolmimiehinen porukka loppukaneetiksi värikkään pioneirilaulun "Koria".

Saunan lauteilla hoksattiin vasta se ripeys, jonka johdosta selässä olleet rensselit etsivät tukea maasta, yltäpäältä hikipitoiset vaatteet lakkasivat peittelemästä sulojamme ja jota saimme kiittää siitä, että nyt mukavasti loikoilimme saunan lauteilla ja ihmettelimme, miten marssi saattoi olla muistona sitä hauskeampi, mitä raskaampi se oli elettynä.

Ässä

Pikataival!

ERKKO HEIKKINEN

Lihatukkuliike

Puh. 971-114679, 113010 Kuopio

Kuopion teurastamo Oy
Kuopio

ARKKITEHTUURITOIMISTO ESKO LEHMOLA KY

Kivikatu 3-5, Rovaniemi

Puh. 960 - 15 400

STAYTON OY

42700 Keuruu

Puh. 943-11311

JOSADOOR Ky

Kalusteovet ja Marcello-keittiöt

51200 KANGASNIEMI FINLAND

PUH/TEL 959-2101

HELSINGIN VESIELEKTRONIIKKA

Svinhufudintie 1 00570 Helsinki

Puh. 687044

VOIMALAITOSRAKENTAJAIN LIITTO RY

Yrjönkatu 13 A 00120 Helsinki

Puh. 90-642811

Suurten ja keskisuurten yritysten vakuutusyhtiö

TEOLLISUUSVAKUUTUS

Vattuniemenkuja 8, PL 12, 00211 Helsinki 21, puh. 90-69 611

Endress + Hauser Oy

PL 3

02320 ESPOO 32

Puh. 90-801 6155

SONKARI OY

72300 Vesanto,

puh. 971-650301

pakkausÖhman
Oy K.G. ÖHMAN Ab

PIRTANAUHA OY

Sukkula 12700 Loppi

Puh. 914-40 024

KOUHI OY

29900 MERIKARVIA

puh. 939-511 655

ÄMÖRÖ OY

Kajaanintie 150 OULU

Puh. 981-338 233

OY SKF AB

Luomannotko 3

ESPOO 20

MOBIL OIL OY AB

Keskuskatu 7 00100 Helsinki

puh. 90-630 626

NÄSIN SÄHKÖ OY

Hepolamminkatu 36, Hervanta

Puh. (931) 178 078

A-RYHMÄN SÄHKÖASENNUSLIIKE
Konttori • asennus • korjaus • myynti
• kiinteistöautomaatiikan asennus ja huolto

Mielenkiintoisia videoelokuvia valmistumassa

Viipuria vallataan kesällä 1941 nyt myös TK-videoilla.

Suomen sodista vuosina 1939-1945 on kirjoitettu kirjoja hyllymetreittäin. Jokaisella asiaan mielenkiintoa tuntevalla on ollut mahdollisuus lukea niitä omasta tai kirjastojen hyllyiltä. Kuviakin kirjoissa on, monissa jopa melkoinen määrä. Sen sijaan eläviä kuvia, filmejä on ollut nähtävissä vain televisiossa. Sotien aikaista elokuvamateriaalia on kuitenkin arkistoissa – puolustusvoimien ja Suomen

elokuva-arkiston – niin paljon, että niistä saataisiin elokuvaa yli 300 tuntia.

Monille asiantuntijoille oli selvää, että tuo arkistomateriaali pölyttyi varastoissa. Ehkä jotkut tutkijat muutamia ”kakkuja” pyörittivät silloin tällöin, mutta suurelle yleisölle ne ovat jääneet tuntemattomiksi. Kuitenkin filmit ovat osa kansakuntamme historiaa, jossa ei ole mitään hävettävää. Samoin on

muistettava, että nykyaika houkuttelee juuri nuorisoa videoiden ääreen, jota kautta on siis todennäköisesti mahdollista saada kohderyhmäksi myös näitä varsinaisia ”vidiootteja”.

Kaksi ensimmäistä videota viime sotiemme filmimateriaalista on jo valmiina. Ne kuuluvat sarjaan ”Taistelumme kuvat – Suomen sodat 1939-1945”, joka käsittelee neljä sotiimme liittyvää yleisesitystä: ”Talvisota 1939-

1940”, ”Jatkosota 1941”, ”Jatkosota 1942-1944” ja ”Lapin sota 1944-1945”.

Valmiina on jo ”Talvisota” sekä ”Jatkosodan” toinen osa. On varsin mielenkiintoista havaita, että ne ovat aivan erilaisia. Mutta tähän on olemassa varsin hyvä selitys sen lisäksi, että tekijöinä ovat eri henkilöt. Anssi Vuoremaa käsikirjoittajana ja Eero Sinikannel toteuttajana ovat joutuneet paini-

maan varsinaisen ongelman kanssa: Talvisodassa on filmiaineistoa lähinnä kotirintamalta, mm. pommituksista ja koulutuksesta. Itse rintamatapahtumista sitä on hyvin vähän. Niinpä elokuva on pitänyt "toimittaa" aivan alusta lähtien. Tästä syystä esimerkiksi musiikin ja tehosteiden osuus ja merkitys on ollut erittäin suuri.

Jatkosodan aikana filmaustointiminta oli jo hyvin organisoitu. TK-komppanioiden filmaajat "ehtivät lähes joka paikkaan". Olivatpa TK-miehet joskus maanvaivanakin, kuten eräissä mielialailmoituksissa on mainittu. Niinpä Jatkosota-elokuvan tekijöillä onkin ollut toisenlaisia vaikeuksia, kuin Talvisodan valmistajilla. Ilmari Hakala käsikirjoittajana ja Erkki Seiro toteuttajana ovat painiskelleet aineiston runsauden kanssa. Silti ei ole käytetty juuri muuta materiaalia kuin sotien aikana valmistuneita katsauksia, jotka oli tarkoitettu esitettäväksi elokuvateattereissa pitkien elokuvien alkukuvina. Niistä pääosassa on valmis selostuskin.

Silti myös "Jatkosota 1942-1944" on pitänyt toimittaa, eikä kaikkea alkuperäistä ääntä ole sellaisenaan voitu käyttää. Vaik-

ka veteraanit asian ymmärtävätkin, ei nykyuoriso voisi tajuta sodanajan "kielikuvia" ja ns. sotapropagandaa, jota käytettiin molemmin puolin. Se oli yksi sodankäynnin keinoista ja sen vaikutukset olivat myös selvästi havaittavissa.

Sarja "Taistelumme kuvat - Suomen sodat 1939-1945" valmistuneeseen vielä tämän vuoden puolella. Jatkosuunnitelmissa ovat jo "Viipuri sodan jaloissa", "Mannerheimin sodan johtajana" ja "Suojeluskunnat ja lotat". Vielä tässä vaiheessa nämä ovat työnimiä ja videot valmistuvat vasta ensi vuoden kevääseen mennessä.

Jatkosuunnitelmiin kuuluu useita kymmeniä viime sotiimme liittyviä videoelokuvia. Tuottajan idealistilla on lähes viisikymmentä erilaista filmiä, joiden toteuttamiseen ryhdytään. JOS... Niin, jos on tässä yhteydessä paikallaan, sillä ehtona on luonnollisesti riittävä kysyntä. Vaikka tuottaja ei sinänsä pyrikkään suuriin voittoihin niin yljäämää jos sitä kertyy käytetään yhtiöjärjestyksen mukaisesti vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön puolustusministeriön kautta.

Muutenkin puolustusministe-

riö ja puolustusvoimat ovat hankkeessa mukana, ovathan Maanpuolustuslehden Kustannus Oy:n - filmien tuottajan - osakkaina maanpuolustusjärjestöjen lisäksi mm. Maanpuolustuksen Kannatusäätiö ja Puolustusvoimien Tukisäätiö. Lisäksi yhtiö on tehnyt sopimuksen puolustusministeriön ja pääesikunnan kanssa arkistomateriaalin käyttöoikeudesta. Samoin ehdoin on käytettävissä Suomen elokuva-arkiston filmimateriaali.

Nyt valmistuvien elokuvien pituus vaihtelee 30-45 minuutin välillä. Ne ovat sopivia katseltaviksi perhepiirissä, esitettäväksi sukulaisille ja tuttaville ja vaikkapa liikekumppaneille. Pituus on parahultainen, jotta yhteen elokuvaan ei ehdi pitkästyä. Mutta ne ovat sopivia esitettäväksi myös oppitunneilla yläasteelta aina yliopistoon asti. Ja mikä parasta: juttu tuntuu vain parantuvan, mitä useammin sen katselee. Talvisota on tiivistetty puoleen tuntiin, mutta parikin kertaa uusintana samaan systeeyyn ei vielä kyllästyttä.

Talvisodalla ja Jatkosodalla on eri tekijänsä. Siitä syystä niitä ei ole pyrittykään valamaan samaan muottiin. Näin tulee

olemaan seuraavienkin osien kohdalla. Katsoja saattaa yllättyä toteutuksen erilaisuudesta, mutta asiallisuudesta ei silti ole tingitty. Videot eivät ole "uushistoriaa", jälkiviisautta, pokkurointia mihinkään suuntaan tai kenenkään ärsyttämistä sen enempää kuin militarismia tai sodan ihannoitinta. Luonnollisesti joitain asioita, kysymyksiä tai tapauksia on ollut pakko selvittää tämän päivän näkökulmasta, jotta ne tulisivat myös totaakokemattomille ymmärretyksi.

Jatkossa on käsikirjoittajina edellämainittujen lisäksi mm. Sampo Ahto ja Antti Juutilainen sekä tunnettu radioääni, toimittaja, toimitusjohtaja ja kadettiupseeri Seppo Jylhä, elokuva-alan ammattilainen, pääsihteeri Kari Uusitalo ja toimittaja-kirjailija Pentti Pirhonen. Kun vielä todetaan, että tuottajayhtiön hallitukseen kuuluvat mm. kenraaliluutnantit Ermei Kanninen (hallituksen puheenjohtaja), Kai Sarmanne ja Raimo Viita sekä everstiluutnantti Antti Juutilainen, voidaan todeta, että ohjat ovat asiantuntevis-

MSi

**AUTOONNE
VAHVAT LÄNÄKILASIT**
Tonglass

Vehmaistenkatu 5,
33730 Tampere 73

Yli 45 vuotta alan toimintaa

SEPPÄLÄN SÄHKÖ OY

Rautatienkatu 12 15110 LAHTI
puh. 918-46701

PRIMO OY

Ormusmäentie 18
00700 Helsinki
puh. 90-354311

SEUTURAKENNUS OY

Rovakatu 22 96200 Rovaniemi
puh. 960-22811

**UUDENMAAN
ASFALTTI OY**

Säterintie 13 PL. 9, 00721 HELSINKI
Puh. (90) 354588

- asfalttipäällysteitä
- päällystepaikkauksia
- maankaivuuta
- sepelöintiä

TILAUSLINJA-AUTOILLAMME
nopeasti, mukavasti perille asti

LIIKENNE MÄKELÄ KY

KEURUU, PUH. (943) 20 319

OY ELGE AB

Mänkimiehentie 14 02780 ESPOO
Puh. 90-810 456

Arkkitehtitoimisto

MARTTI VÄISÄNEN KY

Kirkkokatu 6 Oulu
puh. 981-223933

Helsingin Painesäiliö Oy

Läkkisepäntie 12
00620 HELSINKI 62
Puh. 793 361

HACKLIN-YHTIÖT

PORI – MÄNTYLUOTO

**ORIVEDEN
SANOMAT**

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-7333

FINN-LASSIE

Verryttelypuvut sekä ulkoiluasu

FINN-LASSIE OY Kokkola

YLÄ-VUOKSI

Imatra
Puh. 954-66 066

HAUKIRAKENNUS OY

90830 Haukipudas

Puh. 981-472 029

RAKENTAJA. Yksilöllistä suunnittelua.

**RAKENNUSPIIRUSTUSPALVELU
MÄKITALO**

61800 Kauhajoki 963-13422

**VESIKOSKEN
SÄHKÖLAITOS OY**

Väinämöisenkatu 8 32200 LOIMAA
Puh. 923-22 882

AINOA
SEMENTTIALAN ERIKOISLIKE KUUSAMOSSA
- BETONITUOTTEET - TERMOELEMENTIT
**SEMENTTIVALIMO
P. MUSTONEN Ky**
Kitkantie 64 KUUSAMO Puh. 989-2291

TEOLLISUUDEN VOIMA OY

27160 Olkiluoto Fredrikinkatu 51-53
00100 Helsinki

AMMATTITAITOISTA KUKKAPALVELUA

Parolan Kukkakauppa

917-712 277

**PIETARSAAREN
SEUDUN PUHELIN OY**

68600 PIETARSAARI Alholmankatu 3

**LIIKENNE- JA
LENTOKOULU
REPO OY**

84100 Ylivieska 10, puh. 983-20656

MYRRYSKENRAALISTA TV-VIDEOIHIN

MEKLARI

Kenraalimajuri Pentti Syrjän kirja "Grappa Finljandija" ohitti syksyn alkajaisiksi niin Kekosta käsittelevän "Myrrysmiehen" kuin Paasikiven päiväkirjojen toisen osankin – ainakin julkisuuden määrässä. Jos pääesikunta arvioissaan ja lausunnoissaan lähti siitä, että kirjaa olisi myytävä mahdollisimman paljon, niin se onnistui sivustatessaan parhaalla mahdollisella tavalla. Jos taas lähtökohtana oli painaa kirja unohduksen yöhön ja myynnin minimointi, niin ei-pä yritystä juuri voi kehua.

Tässä ryminässä jääkin oikeastaan vain arvailujen varaan, missä määrin korkeimman tason myllykirje on lisännyt myyntiä. Senkin osuus on ollut melko huomattava. Oikeastaan monet saman alan kansalaiset – kuten "myrryskirjailija" Syrjä – ovat ilman muuta vihreitä kateudesta ovelan myyntijipon keksimisestä, oli sen takana sitten kuka tahansa. Ja olipa se sitten tahallinen tai tahaton. Alun jälkeen sitä tuskin enää kustantajan puolelta voi tahattomana pitää.

x x x

Vapaussodan aikana Lahden valloituksen jälkeen Mannerheim vastaanotti Lahdessa voitonparaatin. Tarkastaessaan joukko-osastoja hän tervehti Lahden suojeluskuntaa sanoilla:

– Hyvää päivää, lahtipojat!

x x x

"Asiantuntijapiireissä" – sotilaat, kirjailijat, toimittajat, kustantajat ja oikeusoppineet – varmasti keskustellaan vielä pitkään, mikä on sananvapaus tässä maassa, mitkä ovat salattavia asioita, miten ne on määriteltävä – etu- vai takakäteen – onko kumarrettava ja kenen, itään vaiko länteen, kuka on tehnyt virheen lähettettäessä upseeridelegaatio opiskelemaan Frunzeen, kun heiltä ei ole vaadittu kirjallista vaitiololupausta.

Lopputuloksella voi pahimmassa tapauksessa olla se, että kirja kielletään ja takavarikoidaan oikeustoimenpiteiden jälkeen. Tästä taas on seurauksena, että ainakin parissa kolmessa maassa se käännetään kaiken kansan ihmeteltäväksi, kuinka suomalaiset taas ovat suomettuneet.

x x x

Seuraava tarina ei ole Pentti

Syrjän kirjasta, vaikka kai voisi hyvinkin olla! Suomalainen upseeriseurue oli matkallaan itänaapurissa viety tutustumaan siperialaiseen maalaistaloon, jossa heille tarjottiin emännän itsensä valmistamia suussa sulavia pelmeneitä. Ja kyllä porukka söikin!

Mutta emäntä vain kantoi uusia pöytään ja houkutteli ottamaan lisää. Silloin valtuuskunnan johtaja oli pakotettu sanomaan:

– Voi hyvä emäntä, kun viimeinen pelmeni on vielä menossa tuossa kurkussa. Siihen lisäsi joukon vihoviimeinen kapteeni suomeksi:

– Jos olen ihan rehellinen, niin istun jo ensimmäisen päällä.

x x x

Enpä malta olla tässä puuttumatta viimeisimpään sotahistoriaamme. Väitän, että prosentuaalisesti enemmistö kansastamme on kiinnostunut siitä, miten sotamme vuosina 1939–1945 sujui – josko tällaista sanontaa voidaan käyttää. Kirjallisesti asia voidaan ilmaista monella eri tavalla, myönteisesti tai kiel-

teisesti. Kuvallisesti se voidaan kertoa vain yhdellä tavalla – edellyttäen tietenkin, että kuvakerronnalla on dokumentaarinen pohja.

Huraa! Tätä ovat kaivanneet niin sotaveteraanit kuin tämän päivän nuorisokin: viime sotiemme aikana kuvattua filmimateriaalia on jo saatavana videoina, eli juuri sellaisessa muodossa, mitä sotaveteraanien lapsen lapset ovat odottaneet. Alku näyttää lupaavalta, toivottavasti jatko seuraa ainakin samalla tasolla.

x x x

Kun suomalaiset olivat joskus parikymmentä vuotta sitten saaneet päätökseen onnistuneet kauppaneuvottelut Moskovassa ja isännät saatelleet meikäläiset asemalle lohkaisi joku pohjalainen:

– Kyllä tämä käynti oli nyt paljon miellyttävämpi kuin silloin kaksikymmentä vuotta sitten.

Siihen isäntä vastasi aivan toisella naamalla:

– Ja lähtökkin on paljon rauhallisempi.

x x x

Uusia upseereita

Tasavallan presidentti Mauno Koivisto ylensi 28.8.1986 117 kadettikurssin suorittanutta upseeria luutnanteiksi ja nimitti heidät puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virkoihin. Heistä 92 sijoittuu maavoimiin, 15 ilmavoimiin ja 10 merivoimiin.

Maavoimien priimukseksi selvisi Pasi

Kostamovaara ja hänen ensimmäinen palveluspaikkansa on Lapin Rajavartiosto. Ilmavoimien priimus on Ossi Siven ja hänen upseeriuransa alkaa Karjalan Lennostossa. Merikadettikurssin priimus oli Kari Reponen ja hän siirtyy Saaristomeren Merivartiostoon.

Tasavallan Presidentin puhe

Kadetit!

Onnittelten Teitä suorittamanne upseerin tutkinnon johdosta. Ylennän Teidät luutnanteiksi sekä nimitän Teidät luutnantin virkaan puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa. Toivotan Teille menestystä tulevis-
sa tehtävissänne.

Maamme haluaa edistää rauhaa ja turvallisuutta maailmassa sekä kansojen välistä yhteisymmärrystä. Tämä ja valtiollisen itsenäisyytemme turvaaminen on ulkopoliittikkamme keskeinen tavoite. Pitkäjänteinen ja määrätietoinen maanpuolustuskyvyn kehittäminen on tärkeä osa turvallisuuspolitiikkaamme. Maanpuolustustyö on myös työtä rauhan turvaamiseksi.

Upseerin vaativassa tehtävässä on oikea asennoituminen edellytys onnistumiselle. Osaava, innostunut,

oikeudenmukainen ja hyväkuntoinen esimies saavuttaa johdettaviensa luottamuksen sekä joukolleen asetetut koulutustavoitteet ja muut suoritusvaatimukset. Kansalaisten kuva puolustusvoimista muodostuu suurelta osin niistä vaikutelmista, joita asevelvolliset saavat nuorista upseereista, ja jotka he välittävät myös lähiympäristöönsä. Työnne tulokset heijastuvat siten reservin koulutustasoon ja kansalaisten maanpuolustusasenteisiin.

Sotilasopetuslaitosten johtajat ja opettajat!

Kiitän Teitä hyvin suoritetusta upseerien koulutuksesta ja kasvatuksesta.

Toivotan Teille menestystä palveluksessa isänmaamme parhaaksi.

Puolustusvoimain komentajan puhe

Nuoret vakinaisen väen luutnantit

Puolustusvoimien puolesta onnittelten teitä korkeakouluopintojenne päättymisen sekä äsken saamanne ylennyksen johdosta. Toivotan teidät tervetulleiksi puolustusvoimien upseeristoon.

Te olette vapaan ja itsenäisen isänmaamme nuoria. Te olette myös moniarvoisen ja korkealla sosiaalisella hyvinvointitasolla olevan yhteiskunnan kasvatteja. Monet asiat ja edut, joiden puolesta teidän isovanhempanne ovat saaneet ankarasti ponnistella ja kärsiä tai jopa sodassa taistella, ovat tulleet teille valmiina ja itsestäänselvyyksinä. Arvioikaa ja arvostakaa saamaanne aineellista ja henkistä perintöä. Se opettaa teitä suhtautumaan oikein jokapäiväiseen työhönne. Se antaa teille myös uskoa tulevaisuuteen. Poikajä nuoruusvuodet ovat kohdallanne ohi. Te otatte nyt vastuuta vapaan isänmaamme tulevaisuudesta.

Vastuunne nyt alkavassa työssänne on jokapäiväistä ja jokahetkistä. Se johtuu siitä, että te saatte johdettavaksenne ihmisiä – nuoria miehiä. Asevelvolliset odottavat näkevänsä teissä ammattitaitoisen upseerin

ja esimerkillisen esimiehen. Esimerkillisyys merkitsee sitä, että te asetatte itsellenne suuremmat ammatilliset ja moraaliset vaatimukset kuin alaisillenne. Johdettavanne odottavat, että tunnette aidosti huolta heidän asemastaan, tarpeistaan ja turvallisuudestaan. Upseerin virkapuvun ja arvomerkin alta alaisenne odottavat näkevänsä teissä tuntevan ja rehellisen ihmisen. Samalla kun olette alaisinne nähden oikeudenmukainen, velvollisuudentuntoinen ja tarvittaessa jämäkän tiukka esimies, olkaa myös heidän vaikeuksiaan ymmärtävä suvaitseva kanssaihminen.

Herrat upseerit

Teitä odotetaan joukko-osastoissa. Teiltä odotetaan uutta ja uudistavaa ammatillista työpanosta. Älkää kaihtako rakentavia ja kehittäviä ehdotuksia. Olette saaneet hyvän opetuksen ja hyvän koulutuksen. Voitte aloittaa upseerin uranne toivorikkain mielin ja myönteisin tulevaisuuden odotuksin.

Tervetuloa! Toivotan työllenne parhainta menestystä!

Kadeteista luutnanteiksi

Antti KULJUKKA;
Pekka Juhani JÄRVI;
Heikki Ilmari VÄLIVEHMAS;
Rene Christer HELVAMO;
Risto Kalevi JAUHO;
Martti Matias KOIVULA;
Juha Pekka KURKI;
Pekka Sakari KURRONEN;
Pertti Juhani LAHTINEN;
Jarmo Olavi LUOMA;
Jukka Pekka VARJUS;
Pentti Esa Kalevi MERI;
Jari Hannu Juhani HOPPELA;
Max Johannes SJÖBLOM;
Heikki Juhani MYLLYNIEMI;
Juha Sakari VAUHKONEN;
Jari Olavi YLITALO;
Jukka Heikki HAUTALA;
Petri Jaakko LAURILA;
Kimmo Pekka Tapio
JUUTILAINEN;
Tuomo Martti LUOMA;
Raimo Johannes RAIVIO;
Kauko Kalevi NIEMELÄ;
Pertti Juhani IMMONEN;
Timo Tapio KAKKOLA;
Olli Nikolai
OHRANKÄMMEN;
Juha Kalevi JUUSELA;
Toivo Erkki Johannes
KINNUNEN;
Jyrki Pekka Erik KAIPONEN;
Juha Pekka KARPPINEN;

Erkki Tuomas Petteri
KOSKINEN;
Tero Juhani MARTTINEN;
Mikko Pekka TAUSSI;
Paavo Juhani OJALA;
Jari Tapani KORHONEN;
Markku Tapio LUOMANEN;
Martti Veikko
MARTINMÄKI;
Matti Juhani PITKÄNEN;
Marko Juhani EKSTRÖM;
Antti Mika Fredrik AIKIO;
Mikko Petteri HEISKANEN;
Miika Juha KERTTUNEN;
Mikko Elias VIITALA;
Jyrki Kaleva ANTTILA;
Ilkka Sakari HIUKKA;
Seppo Juhani MÄÄTTÄ;
Mikko Juhani INNANEN;
Panu Svantte LUKKARINEN;
Risto Petteri LIIMATAINEN;
Matti Juhani MÄKINEN;
Heikki Johannes SAARENTO;
Ari Seppo TASKINEN;
Jyrki Petteri RIKKA;
Teemu Jukka Johannes
RUUSKANEN;
Juha-Pekka SALMI;
Vesa Tapani NISSINEN;
Jussi Sakari KORPINEN;
Jarmo Tuomas VISKARI;
Kimmo Tapio SALOMAA;
Timo Tapani HÄMÄLÄINEN;

Arto Mikael LAHTINEN;
Harri Matti KAUPPINEN;
Kari Juhani YLÖNEN;
Antti Ilmari KIRKKOLA;
Paul Dieter FLEMMICH;
Timo Kalevi KOVANEN;
Risto Kaarlo Sakari
KURONEN;
Juha Petri Olavi MAJALA;
Jari Petteri ROKKA;
Seppo Tapio HAUTAMÄKI;
Ossi Jalmari ESKOLA;
Pasi Juhani RANKILA;
Thomas Michael Roland
GRÖNVALL;
Timo Kalevi KIRVESOJA;
Jyrki Erik HEINONEN;
Hannu Ensio MIKKONEN;
Arto Tapani MUHONEN;
Jouni Päiviö PITKÄNEN;
Arto Ilmari HOKKANEN;
Markku Juhani JANTOLA;
Lasse Olavi RAASSINA;
Timo Pertti Kristian
VIINIKAINEN;
Martti Ilmari KOTILAINEN;
Jarmo Juhani LAITINEN;
Sauli Matti Ilmari
KARJUNEN;
Jukka-Pekka RANTA;
Juha Esko HARJUNPÄÄ;
Jarmo Antero PENNALA;
Esa Uljas PERIKANTA;

Ari Petri RAJAMÄKI;
Pertti Uolevi HOLOPAINEN;
Ari Juhani Henrik
HAAPAKOSKI;
Juha-Pekka LATVALA;
Jari Martti Ilmari MULTANEN;
Anssi Heikki SAARIKOSKI;
Jaakko Johannes SIHVO;
Petri Tapani LEHTOLA;
Seppo Emil LINDEN;
Jorma Tapani MANNINEN;
Markku Olavi VIITALA;
Ossi Oskari SIVEN;
Erkki Mikael HARJUNEN;
Petri Juhani KUISMA;
Juha-Heikki SAHARINEN;
Pekka Antero SIEVÄNEN;
Pekka Johannes LOUNIALA;
Kari Tapani MANNINEN;
Pasi Sakari
KOSTAMOVAARA;
Jukka Petteri SAVOLAINEN;
Jouko Kalervo MANNINEN;
Kari Voitto Tapani REPO-
NEN;
Markku Pekka Topias
HALONEN;
Timo Juhani HAUSKA;
Arvi Jalmari Pekka
HYTYIÄINEN;
Marco Tapio KROGARS;
Arto Tapani NIEMENKARI;
Markku Allan UUSITALO;

70. kadettikurssin yleneminen upseereiksi ja kummikurssin onnitellut.

20. kadettikurssi palautti mie-
liinsä kadettiaikojaan seura-
amalla nykykadettien kolmivuo-
tista opiskelua Kadettikoulussa.
Ensimmäinen yhteydenotto
kummikurssien kesken tapahtui
10.4.84. Mielinpainuva tilai-
suus, johon Kadettikoulun joh-
taja, eversti Sami Sihvo oli kurs-
simme kutsunut, oli seremonial-
linen perinteiden vaalimisen siir-
to 69. kurssilta 70. kadettikurs-
sille. Iltapäivällä Kadettikou-
luun tutustumisen jälkeen piti
kenraaliluutnantti Mikko Sisto
70. kurssille luennon aiheesta
"Näkökohtia johtamisesta alem-
missä portaissa", mitä kuunte-
limme suurella tarkkaavaisuu-
della.

Yhdessäolon päätteeksi ken-
raaliluutnantti Paavo Ilmola luo-

vutti velvoittavien ajatusten ke-
ra kurssimme puolesta lahjoi-
tuksen Kadettikoulun stipendi-
rahastoon opettajakollegion har-
kinnan mukaan jaettavaksi.

Vuotta myöhemmin kurssim-
me edustajia kävi yhteysupsee-
rin johdolla luovuttamassa muu-
tamaa kannustuspalkintoja. Luo-
vutuspuheen lisäksi kadettilou-
naalla puhui kummikurssillem-
me everstiluutnantti, sosiaali-
neuvos Markus Palokangas.

Elokuun 27. ja 28. päivät
1986 olivat 70. kadettikurssille
elämänsä kauneimmat. Siltä ai-
nakin meistä kummeista tuntui.
Yhdeksän kummiä oli seura-
massa stipendien ja palkintojen
jakotilaisuutta ja ilolla totesivat
kiripalkinnoiksi tarkoitettuja sti-
pendejämme annettavan pri-
musstipendien rinnalla. Kenraa-
liluutnantti Mikko Sisto käytti ti-
laisuudessa puheenvuoron onni-
tellen koulun johtoa ja seura-
van päivän luutnantteja.

70. kadettikurssi järjesti val-
mistumisjuhlan juhlaillalliseen

Kadettikoululla, johon myös
kummikurssin edustajat rouvi-
neen oli kutsuttu. Jo ulkona, hä-
märtyvässä illassa loimottivat
tervapatat lämpimästi tervetu-
loa saapuville juhluvierailla.
Vielä lämpimämpi oli sisällä il-
lan isännän, entisen kadettivää-
pelin, ja emännän kädenpuris-
tus. Mutta yllätys yllätys... Se,
että illan isäntä ja emäntä talut-
tivat kummit kutsuvieraspöy-
tään ja illallisen päätyttyä ensi-
valssiin, kuvasti parhaiten uu-
sien luutnanttien arvontantoa
kummikurssitoimintaa kohtaan.

Onnitelupuheessaan 20. ka-
dettikurssin edustaja tervehti
myös juhlan naisia, joista hän
tunnisti nähneensä useita aamu-
päivällä Presidentinlinnan par-
vekkeella. Eikä siinä mitään.
Siellä oli Isäntämmekin pöytä-
seuralainen lähes 50 vuotta sit-
ten. "Suosittelemme lämpimästi esi-
merkin seuraamista", sanoi pu-
hujana, ja jatkoi:

– "Herrat Luutnantit. Teille
on tänään eri yhteyksissä sanot-

tu jo lähes kaikki mahdollinen
tilanteeseen kuuluva, joten on
ajan haaskausta ikävyyttä
Teitä ja vieraitanne sen toista-
misella. Kummikurssinne eväi-
nä nyt alkaneelle vaativalle ural-
lenne pyytäisin kuitenkin pain-
nottaa muutamia seikkoja. – Oi-
kaa aina oikeudenmukaisia alai-
sianne kohtaan. Älkää unohta-
ko kiittää, kun on kiitoksen
paikka; ojennuksen sana menee
varmemmin perille keskustellen
kahden kesken.

– Olkaa aina valmiit kanta-
maan vastuu kaikista tekemisistä
tänne ja tekemättä jättämisistä
tänne, myös alaitenne puolesta.

– Olkaa aina rehellisiä, niin
vähässä kuin paljossa; myös it-
sellemme."

20. kadettikurssi kiittää mitä
lämpimimmän Kadettikoulun
johtoa saumattomasta yhteis-
työstä kummikurssitoiminnassa,
jonka toivomme edelleenkin jat-
kuvan.

Kadetit nro 1449 ja 1453

TILASTOTIETOJA MANNERHEIM-RISTIN SAANEISTA KADETTIUPSEEREISTA

	"KADETTITIEDOT"			"MANNERHEIM-RISTI TIEDOT"			"HENKILÖTIEDOT"				HUOM
	KURSSI	VUOSI	NRO	NRO	PVM	SOT-ARVO	SOT-ARVO	NIMI	SYNTYNYT	KUOLLUT	
1	1	19-20	15	97	6.11.42	EV	EV	LAAKSONEN S E	13.2.1896	4.8.74	
2	"	"	32	60	15.5.42	EVL	EV	NORDGREN J V V	29.10.1899	26.5.68	
3	"	"	47	30	22.10.41	EVL	EV	VON ESSEN H O	31.12.1900	23.8.73	
4	5	22-24	277	162	4.12.44	EV	JVKENR	EHRNROOTH A E	9.2.1905	-	
5	6	23-25	332	129	26.6.44	EVL	EV	MAGNUSSON G E	8.12.1902	-	
6	7	24-26	400	152	2.10.44	EVL	KENRL	MIETTINEN M J	14.10.1903	3.5.76	
7	9	26-28	502	157	16.10.44	EVL	EV	HALSTI W H	13.10.1905	29.7.85	
8	10	27-29	565	46	14.1.42	MAJ	MAJ	HÄKKINEN T H	9.5.1904	15.5.44	
9	"	"	621	158	16.10.44	EVL	EVL	LOIMU V J K	24.5.1906	26.5.75	
10	"	"	635	90	8.9.42	MAJ	MAJ	MAUNULA A H T	7.6.1907	17.5.44	Kaatunut Ilirvaksessa
11	11	28-30	664	163	4.12.44	EV	EV	MARTTINEN A K	4.11.1908	20.12.75	
12	"	"	681	67	5.7.42	MAJ	MAJ	LUKKARI A R I	26.6.1908	14.1.51	
13	"	"	692	135	27.6.44	MAJ	MAJ	LEPPÄNEN E K O	12.11.1907	27.6.44	Kaatunut Portinhokissa
14	6 ME	28-31	104 ME	104	8.3.43	KOM-KAPT	KOM	ARHO J O K	14.12.1908	27.2.50	
15	12	29-30	723	35	13.11.41	KAPT	MAJ	VIIRI T J	16.12.1908	-	
16	14	30-32	849	185	10.2.45	MAJ	MAJ	HANNINEN A V V V	20.11.1904	10.1.69	
17	8 ME	30-33	161 ME	105	8.3.43	KAPTL	KAPTL	KIVILINNA O K	29.11.1910	23.8.43	Kaatunut Suomenlahdella
18	15	31-33	1018	127	18.6.44	MAJ	EVL	LUUKKANEN E A	4.6.1909	9.4.64	
19	16	32-34	1025	164	21.12.44	MAJ	EVL	AHOLA A	14.11.1908	-	
20	"	"	1042	47	14.1.42	MAJ	KENRM	HYNNINEN J U	21.8.1907	5.11.83	
21	"	"	1077	117	1.8.43	MAJ	EVL	PUUSTINEN T J	19.6.1909	13.2.62	
22	17	33-35	1159	137	4.7.44	MAJ	EVL	KUVAJA E J	17.6.1906	11.12.75	
23	"	"	1209	106	8.3.43	KAPT	MAJ	EK R B	23.1.1911	-	
24	18	34-36	1305	92	8.9.42	KAPT	EV	KARHUNEN J	17.3.1913	-	
25	"	"	1306	98	6.11.42	KAPT	MAJ	KARU V J	8.11.1910	-	
26	19	35-37	1340	73	21.7.42	KAPT	KAPT	TOFFER C E F	11.11.1911	21.7.42	Kaatunut Uittassa
27	"	"	1341	156	7.10.44	MAJ	MAJ	VALKONEN P P	11.2.1911	6.10.44	Kaatunut Torniossa
28	10 ME	35-37	241 ME	111	4.6.43	KAPTL	VARA-AMIR	PIRHONEN J K E	13.12.1915	-	
29	21	37-39	1541	143	9.7.44	KAPT	MAJ	TOIVIO V E	12.1.1914	8.3.75	
30	22	38-39	1634	31	22.10.41	LTN	KAPT	MIKKONEN S A	27.8.1911	13.2.44	Kaatunut Joima-Järvellä
31	"	"	1683	63	19.5.42	KAPT	EVL	VUORENSOLA A K	26.5.1918	-	
32	24	40-41	1841	186	10.2.45	KAPT	MAJ	KIISKINEN J P O	21.11.1918	-	
33	"	"	1851	74	9.8.42	LTN	MAJ	KORPI R K	9.5.1917	29.5.58	
34	"	"	1974	116	31.7.43	LTN	KAPT	WIND H H	30.7.1919	-	Kaksinkertainen ritari
	"	"	"	"	28.6.44	KAPT	"	"	"	"	
35	25	41, 45	1494	175	12.12.44	KAPT	EVL	PUHAKKA R O P	11.4.1916	-	
36	"	"	2023	168	21.12.44	KAPT	KAPT	IISALO T V I	23.7.1916	18.6.47	
37	26	41, 42-43	2345	26	16.10.41	VÄNR	LTN	VARSTALA M	31.10.1909	25.6.44	Kaatunut Tallissa
38	"	"	2456	91	8.9.42	KAPT	JVKENR	KEINONEN Y I	31.8.1912	29.10.77	
39	"	"	2471	81	23.8.42	LTN	KAPT	KOLI P O	21.5.1921	25.3.69	
40	"	"	2542	69	4.7.42	VÄNR	LTN	NISSINEN LV	31.7.1918	17.6.44	Kaatunut Kauk-Järvellä
41	"	"	2557	29	19.10.41	LTN	EVL	PENTTI A V	13.2.1915	1.2.86	
42	27	43-44	2841	79	19.8.42	LTN	MAJ	PENTTILÄ E V	28.12.1914	-	

Kylkiraudassa 1/86 ollut Arvo Laurin kirjoitus on saanut lisää palautetta. Majuri Jouko Mattila on koonnut eräitä tilastotietoja Mannerheim-ristin saaneista kadettiupseereista. Tilastosta on

mahdollisuus tehdä monia erilaisia johtopäätöksiä. Kiitokset majuri Mattilalle mielenkiintoisesta ja suurta työtä vaatineesta taulukosta. Kylkirauta julkaisee mielellään vastaavanlaisia tietoja.

Filmiarkistojen ovet avautuneet

Taistelumme kuvat videoina

Näin TK -miehet kuvasivat. Nyt jokaisen saatavilla. Tilaa jo tänään!

Videosarja Suomen sodista 1939–1945 on valmistumassa. Kaksi ensimmäistä, Talvisota 1939–1940 ja Jatkosota 1942–1944 (Jatkosodan.2. osa) ovat jo halukkaiden tilattavissa.

Maanpuolustuslehden Kustannusosakeyhtiön — puolustusministeriön ja pääesikunnan kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella — tuottama sotahistoriallinen dokumenttisarja on siirtymässä videolle. Puolustusvoimiemme kuvausryhmät ovat toimineet koko itsenäisyytemme ajan. Sotien aikana kuvaajat liikkuvat maalla, merellä ja ilmassa unohtamatta kotirintamakaan ponnisteluja. Näin saatiin tallennettua taistelujemme päivät filmille.

Maanpuolustuslehden Kustannusosakeyhtiö on ryhtynyt tekoon, jota monet sotaveteraanit, reserviläiset, maanpuolustuskiljalaiset ja muut maanpuolustusihmiset ovat odottaneet. Siirtämällä filmit videolle — uudelleen toimitettuina ja pääosin uudella selostuksella varustettuna — on sotahistorialliset tapahtumat haluttu tulla jokaisen suomalaisen ulottuville.

Valmistumassa ovat vielä **Jatkosota 1941** (Jatkosodan 1. osa) ja **Lapin sota 1944–1945**. Näiden neljän ensimmäisen sotiamme käsittelevän kokonaisuuden jälkeen on tulossa mm. **Viipuri sodan jaloissa, Mannerheim sodan johtajana, Laivaston taistelut sekä Suoje-**

luskuntalaiset ja lotat. Materiaalia on runsaasti, joten nämä ovat vain esimerkkejä.

Käsikirjoittajina ovat maamme parhaat voimat: **Sampo Ahto, Ilmari Hakala, Antti Juutilainen, Seppo Jylhä, Pentti Pirhonen, Kari Uusitalo ja Anssi Vuorenmaa.** Teknisestä toteutuksesta vastaavat **Erkki Seiro ja Eero Sinikannel.**

Filmit ovat pituudeltaan 30–45 minuuttia. Tämän lehden lukijoilla on mahdollisuus tilata näitä videokasetteja **oheisella kupongilla hintaan 170 mk/kpl**, johon lisätään postikulut. Kasetteja voi ostaa myös R-kioskeista hintaan 198 mk. R-kioskit myös vuokraavat videofilmejä normaalien videokasettien tapaan.

Nämä videokasetit tulevat muodostamaan arvokkaan kokonaisuuden, joka videokirjastossa kertoo omistajansa maanpuolustukselle ja viime sotiemme aikaisille sotaveteraaneille antaman arvon.

Maanpuolustuslehden Kustannusosakeyhtiön osakkaita ovat: Maanpuolustuksen Kannatussäätiö, Puolustusvoimien Tukisäätiö, Maanpuolustuskiltojen Liitto ry, Reservin Aliupseerien Liitto ry, Suomen Reserviupseeriliitto ry, Sotahistoriallinen Seura ry, Urlus-säätiö, Suomen Naisten Huoltosäätiö ja Kaatuneiden Muistosäätiö.

Tilaa postiennakolla Suomen sodista 1939–1945 kertovia videokasetteja hintaan 170 mk/kpl seuraavasti:

Talvisota 1939–40 _____ kpl

Jatkosota 1942–44 _____ kpl

Lisäksi postikulut 20 mk.

Nimi

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Posti-
maksu
1,60 mk

Suomen Sotilas

Pohj. Hesp.k. 15 A

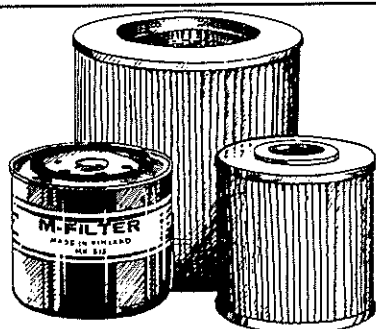
00260 HELSINKI

Satama- ja merihinauksia

ALFONS HÅKANS

TURKU-ÅBO

MS KRAFT	4600 HP
MS HURTIG	2500 HP
MS FART	1300 HP
MS TRITON	1500 HP
MS JEPPE	250 HP

KOTIMAINEN
M-FILTER
SUODATTAÄ LISÄIKÄÄ
AUTOLLESÄ

INSTRUMENTOINTI OY

INSTRUMENTOINTIASENNUSTEN ERIKOISLIKE

Sarankulmankatu 20
33900 TAMPERE 90
Puh. (931) 653 400

HUHMARI

83700 POLVIJÄRVI
PUH. 973-635 571

Monille
matkailijoille
jo tuttu
lomakeskus
Pohjois-
Karjalassa.
Kysy edullisia
loma-
pakette-
jamme.

Kuulalaakerit Rullalaakerit Neulalaakerit

- Alan laajin tuoteohjelma
- Länsisaksalaista laatua
- Nopeat toimitukset varastostamme

Palveluksessamme myös
- tekninen palvelumme - asennuspalvelumme
- 28 jälleenmyyjää ympäri maata

Lisää kysyttävää?
Soittakaa FAG LAAKERI OY, 90-514 011

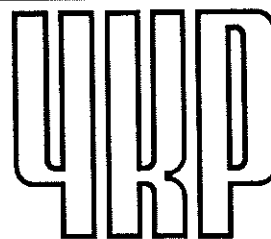
FAG - alansa vanhin, perustettu vuonna 1883

Turvallisuus syntyy teoista.

SAMPO-YHTIÖT

- yhtä lähellä kuin lähin puhelin

Pinnalla pysyvää
painavaa painojälkeä

YHTEISKIRJAPAINO OY

Hankasuontie 13 00390 Helsinki 39
Puh. 543011

Ilmarinen hoitaa TEL- ja YEL- työeläketurvaa

Eläkevakuutusosakeyhtiö
ILMARINEN

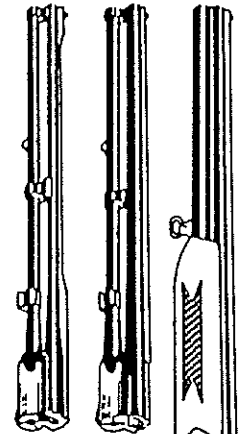
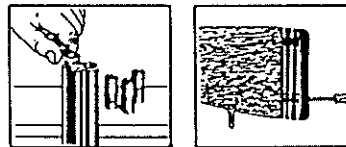
UUSI VALMET 412S ON YLIVOIMAINEN

Valmet 412 S on haulikko, haulikkoriuha tai kaksoisluodikko. Kuten itse haluat.

Valmet 412 S on tuttua laatua ja uutta tekniikkaa. Haulipiipuissa vaihdettavat supistajat. Tukiin pituutta ja perälevyn kulmaa voi muuttaa käteväillä jatko- ja kulmapaloilla.

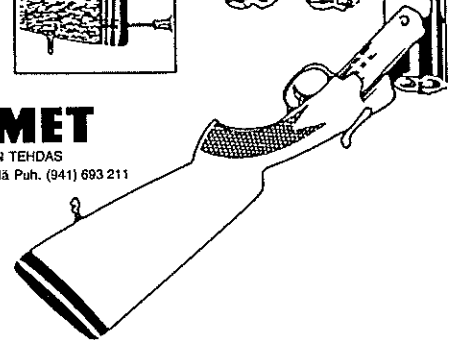
Asejärjestelmä käsittää yli 30 piippua, jotka on suunniteltu erilaisia käyttötilanteita varten, sorsastuksesta hirvijahtiin.

Kysy kauppiaaltaasi!

VALMET

TOURULAN TEHDAS
PL 60, 40101 Jyväskylä Puh. (941) 693 211

TILAA TOIMISTOSTA – TUE TALOUTTA

TILAUSLOMAKE OS:LLA: KADETTIKUNTA RY, PUNAVUORENK. 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 TILAUKSET MYÖS PUHELIMITSE: 90-665 739 TAI 90-665 137 MYYNTIARTIKKELEITA SAATAVISSA MYÖS PIIRIEN SIHTEEREILTÄ (OSOITTEET TOISAALLA TÄSSÄ LEHDESSÄ) TILAUSHINTOIHIN LISÄTÄÄN POSTIMAKSU.

ADRESSIT (korutekstauksesta eri maksu)

4-lehtinen à 25,—

2-lehtinen suruadr.
teksti painettu à 25,—

Keinonahkakantiset à 80,—

PIENOISADRESSIT

"Kolme kadettia" à 2,—

tunnuksella à 2,—

SOLMIOT

Tummansiniset à 25,—

Viininpunaiset à 25,—

PIENOISMERKIT (hopea) à 50,—

VIIRIT à 100,—

KORTIT

Ilman tekstiä (tunnus) à 1,50

Kutsukortit à 1,—

Kiitoskortit à 1,—

Pöytäkortit à 0,50

JOULUKORTIT

"Klassikko" s à 2,—

"Klassikko" r à 2,—

"Pohjoinen maisema" (poro) s à 2,—

"Kynttilä" s, r à 2,—

Uusi joulukortti (hinta ei vielä tiedossa)

KIRJEENSULKIJAMERKKI (arkki) à 25,—

- kpl à 1,—

s = suomenk., r = ruotsink.

TILAAJAN NIMI: _____

TILAAJAN OSOITE + PUH: _____

KIRJAT

RAUNO KÄRKI RESERVIN JOHTAJA Suomen Reserviupseeri- liitto ry. 1986

Hyvä, mielenkiintoinen ja laaja-alainen ovat attribuutteja, jotka kohta kirjaa selaillaessa tulevat mieleen. Samantien on aihetta todeta, että kirjan asu saa myös arvosanan hyvä.

Everstilutnantti Rauno Kärjen, RUL:n ja Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:n yhteistyön tuloksena on todella toimitettu hyvä reservin johtajan käsikirja sanan laajassa merkityksessä.

"Tämä kirja on tarkoitettu jokaiselle suomalaiselle reservin johtajalle. Kirjan avulla Sinulla on mahdollisuus omaksua reservin upseereille ja aliupseereille välttämätöntä tietoutta turvallisuuspolitiikan perusteista, kertausharjoituksista, sotatekniikan kehityksen nykyvaiheesta ja taistelun johtamisesta", sanotaan kirjan esipuheessa eikä tavuaakaan oli liioiteltu.

Kirja jakaantuu neljään lukuun, 21 liitteeseen ja lähdeluetteloon. Se sisältää 566 sivua ja noin 500 kuvaa ja erilaista piirrosta. Kun kuvitus suurimmalta osalta on värillistä ja hyvin huoliteltua kuten ohjesääntökuvitus yleensä, on vaikutelma kauttaaltaan kiinnostava.

Jos kuvituksen monimuotoisuus on ollut teknisesti paljon taitoa ja työtä vaativaa, niin vielä enemmän toimittaja on joutunut puntaroimaan tekstin kanssa. Sekin on luonnollisesti monimuotoista eri lähteistä koottuna: On kertovaa, on luettelointia, on perustelevaa ja on selittävää. Kun tekstiä on kuvissa, piirroksissa, taulukoissa ja kehysissä, jää suorasanaiselle kerronnalle varsin vähän (liikkuma)tilaa. Siksi se onkin ohjesääntömäisen lyhytvirkeistä jopa melkein mitään sanomaton-

ta, josta vieläkin olisi voinut karsia ellei siten lopullisesti olisi pilattu kieliasua, johon onkin pyritty kiinnittämään erityistä huomiota ja huoltoa kuten jo kielentarkistustoimenpiteet osoittavat.

Kirjan laadusta johtuen ei lukijalle juuri jää tekstistä löytämisen iloa. Rubrikoinnilla, kursivoinnilla, lihavoinnilla ja lueteloinnilla on kaikki oleellinen tuotu esiin niin tyystin, että siitä on tullut pääasia yleistekstin muodostuessa vain sidesanoiksi lauserakenteissa. Tämä on tietysti ollut tarkoituskin eikä sen tarvitse olla mitenkään kielteistä korostaessa ja nasevoudessa esitystä, helpotettaessa oleellisen löytämistä ja ryhmitettäessä sanottavaa, silti se paikkapainoin runsaudellaan häiritsee lukemisen nautintoa.

Pauli Hiltusen taitto on onnistunut hyvin. Hänen tapansa käyttää sarkkausta siten, että vain 2/3 sivusta on varattu suorasanaiselle tekstille tekee kuvitukselle paitsi tilaa myös oikeutta. Niinikään se on mahdollistanut marginaalitekstityksen ja luo väljyyttä, joka näin vaikeassa toteutuksessa ansaitsee kiitoksen.

Suomen Reserviupseeriliitto on avannut uuden ulottuvuuden maanpuolustustiedon jakamiseen kaikille siitä kiinnostuneille. RESERVIN JOHTAJA, sisältää koko alueellisen maanpuolustuksemme taktisen ja teknisen taistelun. Se on käsikirja ja ohjesääntö yksissä kansissa, josta jokainen johtaja voi omaksua haluamiaan yksityiskohtia, osakokonaisuuksia jopa kokonaisuus puolustushaarojen ja aselajien taistelumenetelmistä ja toimintatavoista. Monipuolisuus onkin tämän kirjan suurin anti. Sen kautta saa laajan kuvan siitä, miten eri aselajien taistelutoiminnoista muodostuu yhteisvaikutus niille puolustuksellisille toimenpiteille, joita turvallisuuspolitiikkamme mukaan on yhä välttämätöntä ylläpitää.

Minä toivon kirjan kulkeutuvan jokaiselle johtajalle ja että siitä kerhoissa pidetään esittelevä alustus.

Toteuttajat ansaitsevat tunnustuksen rohkeudesta ryhtyä näin laaja-alaiseen työhön ja kiitokset onnistumisesta.

Pentti Palmu

PENTTI SYRJÄ GRUPPA FINLJANDIJA WSOY 1986

Presidentti Kekkosen ja Neuvostoliiton puolustusministerin, marsalkka Gretskon neuvottelujen tuloksena sai kolme suomalaista esiuupseeria tilaisuuden opiskella vuoden 1972 Moskovassa Frunzen Sota-akatemiassa, jota pidetään neuvostoasevoimien arvostetuimpana akatemiana. Tällä toimenpiteellä haluttiin muun ohella tasapainottaa siihen saakka yksinomaan länsivaltoihin suuntautunutta ulkomaista sotilaskouluskäytäntöämme ja siten myös täten korostaa maamme puolueettomuutta.

Kysymyksessä oli komentajaja esikuntakurssi, jolle komennettiin RUK:n silloinen johtaja, eversti (nyk. kenraalimajuri evp) Pentti Syrjä, everstilutnantti (nyk. eversti evp) Väinö Kangaspunta pääesikunnasta sekä majuri (nyk. eversti) Matti Aaltonen Panssariprikaatista Parolannummelta.

Tämän suomalaisryhmän "Gruppa Finljandijan" johtajana toimi eversti Pentti Syrjä. Hän on nyt eläkkeellä ollessaan kirjoittanut kokemuksistaan Frunze-akatemiassa kirjan, joka jo ennen ilmestymistään herätti poikkeuksellisen suurta julkista huomiota. Pääesikunta näet katsoi kirjan sisältävän salassa pidettäviä tietoja, joiden julkaiseminen on laitonta ja saattaa liksäsi vahingoittaa maamme suhteita ulkovaltoihin. Kirjoittaja ja kustantaja puolestaan vetoavat sananvapauteen eivätkä myönnä kirjan paljastavan salaisuuksia. Tämä näyttävästi markkinoitu kiista merkitsee ainakin yhtä asiaa, nimittäin kirjan taatua myyntimenestystä.

Paljastaako kirja sotilassalaisuuksia?

Koska kysymys sotilassalaisuuksista on syntyneen kohun varsinainen 'villakoiran ydin', otan sen esille ensimmäisenä. Itse opintoja ja niiden sisältöä kirjoittaja käsittelee itse asiassa varsin suppeasti. Tämä on ymmärrettävää, sillä tuskinpa ne ammattimiehiä lukuunottamatta kovin monia kiinnostaisivatkaan. Kuitenkin hän eräissä luvuissa ja eräitä karttahaarjoituksia selostaessaan antaa varsin seikkaperäisiä tietoja neuvosto-

asevoimien kokoonpanoista ja vahvuuksista, joukkojen käyttö-doktriineista ja suoritusnormeista sekä esillä olleista toimintalueista (rannikon puolustus Korean niemimaalla, hyökkäys Hollannin rajalle ja ydinsotaa Iranissa). Tämäntapaiset asiat ovat yleensä kaikissa armeijoissa salassa pidettäviä tai vähintäinkin vain palveluskäyttöön tarkoitettuja. Pidän selvänä, että myös Frunze-akatemiassa johto edellyttää oppilasupseeriensa suhtautuvan opetuksen yhteydessä saamiinsa tietoihin tämän mukaisesti. Asiaa ei muuta miksikään se, että esimerkiksi länsivaltojen yleisesikunnalla varmasti on kyseiset tiedot hallussa ja että niitä on muistakin lähteistä mahdollisuus saada.

Kysymys on ensisijaisesti luottamuksesta, jota niin neuvostoasevoimien kuin omien puolustusvoimiemme johto 'gruppa Finljandijan' jäseniä kohtaan osoitti suodessaan heille opiskelumahdollisuuden maineikkaassa Frunze-akatemiassa. Tuon luottamuksen edellyttämän pidättyvyyden palvelusasioiden käsittelyssä on ystäväni Pentti Syrjä mielestäni unohtanut tai laiminlyönyt.

Vapaa-ajan iloja ja ongelmia

Luulen, että suurinta osaa lukijoista loppujen lopuksi kiinnostavat vain ne luvut, joissa Pentti Syrjä kuvailee opettajakuntaa ihmisinä ja ammattimiehinä, suomalaisten eräitä yhteenottoja akatemian johdon kanssa ja varsinkin elämää ja tapoja esimerkiksi moskovalaisissa ravintoloissa. 'Gruppa Finljandijalla' oli tiettyjen valuuttajärjestelyjen ansiosta varaa olla ja elää niin kuin herroille sopii, yöelämää ja tyttöjäkään kokonaan unohtamatta. Myös sikäläiseen systeemiin kuuluva ulkomaalaisten valvonta saa kirjassa osansa.

Kaikki, mitä Pentti Syrjä kokemuksistaan Moskovassa ja muuallakin Neuvostoliitossa kertoo, on varmasti totta, mutta sävy, millä hän sen tekee, voisi olla vähemmän pisteliäs. Tästä aihepiiristä on tosin julkaistu paljon suorasukaisempiakin kirjoja, mutta tahdikkaus isäntiä kohtaan asettaa tässä tapauksessa tiettyjä rajoituksia erikoisasetmassa olleelle ulkomaiselle upseerivieraalle.

KADETTIKUNTA r.y.

PUNAVUORENKATU 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 ☎ 665137 JA 665739 📠 7091

HALLITUS

Puheenjohtaja	kenrl	I Halonen	PE, PL 919, 00101 HKI	90-625 801
Varapuheenjohtaja	ev	N Palmén	Vemmelsäärent. 6 B 7, 02130 Espoo	90-464 413
VALTUUSKUNTA				
Puheenjohtaja	kenrm	M Vanonen	SKK, PL 266, 00171 HKI	90-177 791
TOIMISTO				
Toiminnanjohtaja	komdri	R Waris	Punavuorenk. 14 B 32, 00150 HKI	90-665 137
Toimistonhoitaja	rva	M Lehtinen		90-665 739
KADETTIPIIRIT				
SIHTEERI				
Helsinki	kapt	M Orlamo	Peknto-os, PL 919, 00101 HKI	90-625 801
Itä-Uusimaa	ylil	E Kelloniemi	HellTR, PL 5, 04301 Hyrylä	90-255 233
Lahti	ylil	H Vuontelo	Urheilukoulu, 15700 Lahti	918-40 811
Hämeenlinna	maj	J-P Mustonen	PsPrE, PL 5, 13701 Parolannummi	917-7101
Länsi-Uusimaa	ylil	Ö Björkman	UudPR, PL 5, 10641 Dragsvik	911-13 760
Riihimäki	ltn	R Luiro	PUHK/ESVP, ViestiR, 11310 RMK	914-35 071
Turku	maj	S Ruohonen	TurSpE, PL 1, 20521 Turku	921-695 111
Niinisalo	ylil	K Tuomi	SatTR, PL 5, 38831 Niinisalo	930-36 050
Säkylä	ylil	K Lehto	PorPr, PL 5, 27911 Huovrinrinne	938-70 200
Pirkka-Häme	kapt	J Salmenpohja	TamSpE, PL 37, 33541 Tampere	931-615 449
Keski-Suomi	maj	P Mustonen	Torpankuja 3 as. 3, 40740 JHL	
P-Kymenlaakso	ylil	M Vainonen	SalpItPsto, PL 122, 45101 KVL	951-21 161
Etelä-Karjala	ylil	A Lindqvist	PO, POL 5, 53601 Lappeenranta	953-12 900
Mikkeli	ylil	H Hokkanen	2JK/SavPr, PL 5, 50151 MLI	955-10 222
Savonlinna	maj	M Latikka	SavSpE, PL 12, 57101 SVL	957-22 704
Hamina	ylil	S Aarnio	KymJP, PL 53, 49401 HAMINA	952-43 020
Kuopio	kapt	V Tervo	SKSLE, PL 80, 70101 Kuopio	971-222 422
P-Karjala	ylil	E Klemetti	PKarPsto, PL 5, 80411 Jyri	973-851 121
Vaasa	ylil	P Salo	VaaRPsto, PL 61, 65101 Vaasa	961-114 361
Seinäjäki	kapt	E Nurmiranta	SeiSpE, PL 100, 60101 SJK	964-143 983
Kokkola	maj	T Dufva	Honkat. 18 A 1, 67200 Kokkola	968-14 466
Oulu	ylil	R Lankila	OulltPsto, PL 335, 90101 Oulu	981-503 011
Kainuu	ltn	M Karjalainen	Rak 7 A 6, 87600 Kajaani	986-25 751
E-Lappi	ltn	P Helasterä	RovItPsto, PL 5, 96961 ROI	960-12 951
P-Lappi	ylil	A Paavonperä	JPr, PL 5, 99791 Jääkärintangas	9693-12 951
Kadettioppilas-kunta	kad	M Hyttiäinen	KadK, PL 7, 00861 HKI	90-68 601

PUHELIN

UUSI RAHASTO

"Eräältä Puolustuslaitosta ja Kadettikuntaa arvostavalta sotien veteraanilta" on 13.6.1986 vastaan otettu 164.333,70 mk:n suuruinen lahjoitus, josta lahjoittajan toivomuksen mukaisesti on perustettu "Kadetti- ja maanpuolustusrahasto" -niminen rahasto ja sille vahvistettujen sääntöjen 2 §:n mukaisesti: "Rahaston tarkoituksena on tukea ja edistää Kadettikunta ry:n toimintaa, voimistaa jäsenistön yhteenkuuluvuutta ja toveruutta sekä lujittaa suomalaista hyvää upseerihenkeä. Rahaston toimintapiiriin kuuluu maanpuolustusaatteellisen työn tukeminen".

Toiminnanjohtaja

MERKKIPÄIVÄLUETTELO 1987

Seuraavassa Kylkiraudassa julkaistaan luettelo Kadettikunnan jäsenistä, jotka vuonna 1987 täyttävät 90, 85, 80, 75, 70, 60 tai 50 vuotta. Niitä, jotka eivät halua syntymäpäivätietoaan julkaistavan, pyydetään ilmoittamaan siitä Kadettikunnan toimistoon 7.11.1986 mennessä. Luetteloon voidaan toivomuksen mukaan merkitä asianomaisen kohdalle; matkoilla, ei vastaanottoa tms.

Toiminnanjohtaja

Suomalaisryhmä saavutti opinnoissaan kiitettävät arvostukset ja edusti siten maataamme ja puolustusvoimiamme kaikella kunnialla. Ryhmän johtaja, nykyinen kenraalimajuri Pentti Syrjä osoittautuu lisäksi sujuvaksi ja teräväksi kynän käyttä-

jäksi, jonka ei lainkaan tarvitse hävetä alan ammattilaisten rinnalla. Kuitenkin rohkenen epäillä, että ilman julkisuudessa käytettyä kädenvääntöä kirjan julkaisukelpoisuudesta se ei olisi Suomen kansaa sanottavasti kiinnostanut eikä hetkauttanut. Hä-

lystä huolimatta kirja tuskin vaikuttaa maamme ulkosiin suhteisiin sitä taikka tätä, mutta miten lienee jatkossa mahdollista saada uusia 'Gruppa Finljändijoi-ta' Frunze-akatemiaan? Se ei tunnu ainakaan kirjoittajaa huolestuttaneen.

- Ehkäpä jonkinlainen pelisääntökeskustelu vastaisen varalta olisi puolustusvoimiemme piirissä paikallaan.

JUKKA PAJULA

Viime numerossamme Palle alias kadettivieli Reino Palmroth kertoi runollisista harrastuksistaan. Kadettikunnalle omistetun "Maanpuolustajat"-marssin (säv. Nic von Weymar) sanat on julkaistu Kylkiraudassa pari vuotta sitten.

Nyt monien pyyntöjen ja vaatimusten (!) jälkeen julkaistaan Pallen sanoittaman "Kaaderimarssin" sanat sekä sen sävelkuviot, jotka ovat yhtä kuin Affu Tannerin laulussa "Niin Amerikassa".

Palle:

Kaaderimarssi

(Sävel: "Niin Amerikassa"/ J.Alfr. Tanner). Omistettu Kad.K:lle

Kas, kortit määrää kohtalot, kun käydään raminaan, mut tähdet johtaa sankareita Santahamininaan. Käy Haapaniemestä Haminan kautta Arkadiaan tie, joka Munkkiniemestä Sandikseen ja Presidentinlinnaan vie. Niin-niin jaa-jaa ja jaa, ei miest' ole uljaampaa kuin hän joka kantaa harteillansa Areksen attilaa. Ja kaikkihan sen nyt ties, ett' tässä se onkin mies, jolla on jellonat olkapäissä ja rinnassa lemmen lies. Nääs ei sitä tulla upseerikouluun ilman aikojaan, eikä se kaaderi kaikenlaisilla teetä taitojaan. Kas, kaaderin maine on mahtavin ja isku on ankarin, - hei, rinta se on kuin ryövärin mut sielu on sankarin. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Ja ei sitä tiedä sellainen mies, joka kitarata rimputtaa, että missä ja miksi ja milläläilla se kaaderi simputtaa. Kas, kai sitä pääsee yksi ja toinen torvien soittajaks', mut kaaderi kasvaa kasteen kautta ja vihdoin voittajaks'. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Hei, on sitä pantu ja saa sitä panna paljonkin parastaan näin ennenkuin pääsee kaaderikadetiiksi simput sarastaan. Mut silloinpa onkin se korkein rappu noustu jo maalihin, kun kaaderi sorjana sonnustautuu diagonaalihin. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Kun lakkihin lyödään sensatsuuni ja vedetään rähinävyö,

niin likkalapsilla läppävärkki se läkähtyäkseen lyö. Kun kaaderi astuu Espiksellä ja manttelit hulmahtaa, niin tyttäreit omia aatoksiensa punastumaan se saa. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Niin musta ja mainio maskotti se Sotapässi on ja Miekkoniemessä miesten työt ei vaivu unhohon. On hiellä ja verellä Anttolan maantie marssilla kasteltu ja Kyröskosken korkeeta sillankaarta on urheina asteltu. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Kun protsilla istuu päivän-kaks, sen tunteeppi pepussa, mut kaaderi kantaa marskinsauvaa selkärepussa. Ja siinä on oikea meininki, kun rummut ne pärryttää, se vainolaisien niskavillaan käymähän ärryttää. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Kun kaaderi marssii Presidentinlinnaan Kadettikoulusta pois, niin rinnassa silloin ailahtaa kuin viulut ja banjot sois. Kun viimeistä kertaa komennetaan, että "Katse oikiaan!", niin tuntuu kuin taatot kumpujen yöstä katsoisi poikiaan. Niin-niin jaa-jaa ja jaa jne. Kun vielä ei kylmene kaaderin kynnet kylkiraudoissaan, niin hakkapelittain harmaat haamat hurraapi haudoissaan. Kas, kaaderi armoa anna ei, sen katsekin karski on, hei, Kadettikoulun kasvatti myös itse Marski on. Niin-niin jaa-jaa ja jaa, se intoa nostattaa, kun kaaderi marssii armeijaan ja kutsuvi Synnyinmaa. Ei kaaderi milloinkaan voi väistyä paikaltaan, jos riittä ei rauha, niin isien lailla urhoina taistellaan.

NIIN AMERIKASSA

Ei A - me - rii - kas' tar - vit - se kuin pai - naa nap - pu -
 ' laa, Niin kaik - ki pyö - rät pyö - rii taik - ka sei - sah -
 taa. Siks' A - me - rii - kan ku - nin - kaal - la
 on - kin help - po työ, hän is - tuu vaan sen
 na - pin vie - ress' ja ap - pel - sii - nii syö, jaa
 jaa jaa, niin ja jaa, jaa se on ih - me maa,
 Ei - pä - hän se muu - ten ois - kaan A - me - rii - kan maa,
 niin - kuin nä - kyy, heill' on toi - sen laist' kun meill', mutt'
 me - nos - sa - han me - kin ol - laan ke - hi - tyk - sen teill'.

KADETTIKUNTA KYLKIRAUTA

Punavuorenkatu 14 B 32, 00150 Helsinki 15
puh. 90-665 739

OSOITTEENMUUTOS

NIMI (painokirjaimin)

UUSI OSOITE

.....

Hämeen Jääkäripataljoonan joukko-osastotunnus on Hämeen ilves. Niinpä säästöpankkien pataljoonalle lahjoittama täytetty ilves saikin heinäkuussa hyvän vastaanoton. Konkreettinen jääkärien symboli si-
joitetaan Parolannummen tiloihin panssarijääkärien "maskotiksi".
Kuvassa jääkärien ilves ja lahjoituslailaisuuden osanottajia, vas.
Kanta-Hämeen Aluesäästöpankin Hattulan konttorin johtaja Jouko

Tuomola, pankin toimitusjohtaja Heikki Pöntiskoski, ilveksen ampu-
ja Olli Tarmela, pankinjohtaja Jukka Haapanen SKOP:sta, Länsi-
Kalvolan Metsästysseuran puheenjohtaja Iisakki Alhainen, seuran
sihteeri Erkki Alanne ja jääkäripataljoonan komentaja everstiluut-
nantti Antero Leirimaa.

Liitetäänkö Kadetti- kuntaan?

Ev. evp. Arvo Lauri kirjoitti KYLKIRAUDASSA N:o 2/1986 otsikolla "Oikeat asiat - väärä tie", että UPSEERIT evp. r.y. liitettäisiin KADETTIKUNTAAN. En epäile kadetti-
veli AL:n hyvää tarkoitusta, mutta olen jyrkästi sen harkitsemista vastaan ja vielä enemmän sen toteuttamista vastaan!

Vaikkakin Kadettikunnan sääntöjen 3 § mahdollistaisi veli AL:n ehdotuksen toteuttamista, niin em. §:n oleellisin ehto jäsenyydelle on kuitenkin

se, että ao. on käynyt vakinaisen upseerikoulun kadetti-
osaston. Kaikki Upseerit evp. r.y:n jäsenet eivät nimittäin täytä tätä ehtoa.

Muistan vuosien takaisen tapauksen kun n.s. "II-upseerit" yritettiin saada Kadettikunnan jäseniksi. Hanke torjuttiin - onneksi, väittäisin, sillä päinvastaisessa tapauksessa siitä olisi kenties tullut prejudikaatti, jolloin myöskin Päälystöpiston Lappeenrannassa läpikäyneet toimipuseerit olisi hyväksyttävä Kadettikunnan jäseniksi!

Pairottakaamme Kadettikunnan olemassaoloa aatteellisena kadettiveljien järjestönä ja jatkukoon se nimensä mukaisesti!

Ev. evp. Åke Åström

OY WOIKOSKI AB on lääkkeellisten ja teollisten kaasujen toimittaja ja valmistaja. Yritys on 100-vuotias ja edelleen alan ainoa KOTIMAINEN YRITTÄJÄ.

Tuotevalikoimimme kuuluvat kaikki teolliset ja lääkkeelliset kaasut, laboratoriokaasut, erikoiskaasut, laitteistot kaasukeskuksi-
neen. Myymme, katsastamme ja huollamme kaasupullot ja nestemäisten kaasujen säiliöt.

Tehtaamme sijaitsevat Voikoskella, Varkaudessa, Imatralla, Kotkassa, Espoossa ja Harjavallassa.

PÄÄKONTTORI: OY WOIKOSKI AB

puh: 956-62201

Teletex: 105 6008

Telex: 55-178

Telefax: 956-62170

TOIMINTAMME JA KULJETUSVERKOSTOMME KATTA
KOKO MAAN.

OSUUSKUNTA POHJOLAN MAITO

86600 HAAPAVESI
Puhelin 983-52 632

KOKKOLAN OSUUSMEIJERI

Korpintie 6 - 67100 Kokkola
Puh. 968-18855

MAITOTUOTE OY

Kuussillantie 16
01230 Vantaa 23, Puh. 8764414

Nykyaikainen
SUUR-LEIPOMO

Lapin Pakari Oy

96320 ROVANIEMI 32
TEOLLISUUSTIE 11 Puh. 960 - 21951
PAKARISTA PARHAAT TUOTTEET

Oy Kalamiehet Ab — Kalatukkuhalli

00500 Helsinki 50. Puh. 716 699

Ilomantsin Leipomo Ky

Kahvio ja herkkukonditoriamyymälä
"POIKKEEHAN OHIKULUKIISSAS"

82900 Ilomantsi
Puh 974-21 273

MONO OY

Laatikkotehtaankatu 2
Lahti

TIIHOSEN LEIPOMO

Vahantaantie 4
23840 Soukainen
Puh. 922-53 342

PIKKU VALINTAKULMA LEMPIÄINEN

Teita palvelee mieli reippaana Lempiäinen. Tuoreet lihat kohtuuhintaan. Laatu hyvä. Myös siirtomaatavaroita

PIKKU VALINTAKULMA

MANEESIKATU 3, HELSINKI, puh 90-625 372

**Saunapalvimme
liha
herkullisimmillaan**

MAYRAKORPI
04200 KERAVA
P 243377

FARMOS-YHTYMÄ OY

AUG. LIPSANEN OY

Satakunnankatu 31
28130 PORI 13
Puh. 939-19 321

— MARKET ISOMÖTTÖNEN KY

Ouluntie 5
93600 KUUSAMO
Puh. 989-22 071

RÄIHÄ KY

— MUOVILELUJA EDULLISESTI —

Murtokatu 5 Järvenpää
Puh. 90-287 495

HELSINGIN KATUTYÖ OY

Laajametsänkuja 6 B 19
01620 VANTAA 62

Puh. 90-8782959

Autopuhelin
949201228

LAHDEN MAANSIIRTO J. UNELIUS KY

Vapaudenkatu 14 15110 Lahti
Puh. 918-25501

RAUTA JA KONETARVE OY

HELSINKI

TAMPEREEN PURISTELAATTA

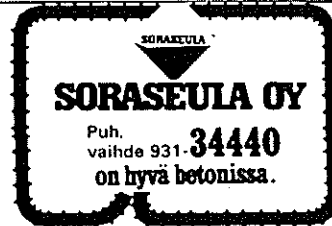
Betonituotetehdas

39160 JULKUJARVI
Puhelin 931-481 800

- Mosaiikki- ja betonituotteita -

H - STEEL LTD

PL 15 62301 Härmä
Puh. 964-848 620

SÄHKÖLIKE P. RAUHALINNA JA KUMPP.

Rummunlyöjänkatu 33, SALO
Puh. 924-2488

- VARATTU -

Sähkötukkuliike

TUOTTAJAIN KONE OY

Orapihlajantie 41
00320 Helsinki
Puh. 578 411

SUOMALAISTA LAATUTYÖTÄ
Valmistamme lumenraivauskalustoa autoihin ja
traktoreihin. Rakennusten julkisivujen huoltohissit.

vikmet oy

00560 Helsinki 55, Harnepellonkuja 4, ☎ 90-799233

JYLLINKOSKEN SÄHKÖ OY

PL 22
61301 KURIKKA
puh. 964-502 400

SÄHKÖASENNUSTARVIKETEHDAS JA PAINIVALIMO

SELCAST OY

10300 KARJAA 911-30 611 Telex 13366 selca sf

KALLION SÄHKÖ OY

- A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA -
Korkeavuorenkatu 29 00130 HELSINKI 13
Puh. 90-626 192

- TIMANTTI HYLLYSTÖT -

P. Rotola-Pukkila Ky

Puh 963-11433
61800 Kauhajoki kk.

PUREE
PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

Auto- ja rengasalan
sekä teollisuuden
raaka-aineita,
tarvikkeita, työ-
kaluja ja koneita.

VULK-TARVIKKEET Oy

TAKKATIE 20 00370 HELSINKI 37 Puh. 90-554406

KURSSI- KUULU- MISIA

19. kadettikurssi kesäretkellä

19. kadettikurssin tämän vuotinen matka suuntautui ruusuristeilylle Visbyhyn. Astuimme m/s Sally Albatrossiin elokuun 4. päivän iltapäivällä. Risteilyyn osallistui 30 henkilöä, joista viisi leskeämme. Matkamme tarkoituksena oli ennenkaikkea tavata ja lujittaa sitä ystävyyttä, joka syntyi Kadettikoulussa viisi vuosikymmentä sitten. Vaimojemme ja leskiemme osallistuessa tiiviisti harrastuksiimme, olemme luoneet homogeenisen yhteisön, jossa avoimesti luottavai-

sesti voimme suhtautua ystäviimme. Ikääntyneinä emme enää saa uusia ystäviä, joten tällaiset yhteistapaamiset ovat tavanomaisen mieluisia. – Matkamme päämäärä oli tutustua Visbyn kaupunkiin ja sen nähtävyyksiin. Kiertoajelulla kävimme mm. Pyhän Marian kirkossa eli Visbyn tuomiokirkossa sekä kasvitieteellisessä puutarhassa, jossa erityisesti valtavat ruusutarhat olivat näkemisen arvoiset. Laivassa pidetyssä kokouksessa päätimme viettää 50-vuo-

tista aktiiviupseeriksi ylentämisjuhlaa 15. päivänä toukokuuta 1987. Kadettiveljemme Kauko lupautui vetämään juhlan järjestelyt ja sai valtuudet pyytää tarvitsemiaan veljiä juhlan järjestämiseksi. 50-vuotisjuhlan järjestelyistä lähetetään kuluvana syksynä kaikille tiedote.

Hyvät kaaderiveljet ja lesket!
Varatkaa 15.5.1987 kurssimme 50-vuotisjuhlille.

Kadetti 1363

18. Merikadettikurssi (1944–46) 40-vuotiskokouksensa lounaalla Merisotakoulun ruokalassa.

18. merikadettikurssi 40 vuotta

18. Merikadettikurssi vuosilta 1944–46 vietti valmistumisensa 40-vuotisjuhlapäivää 23.5.1986. Kurssin vahvuus oli keväällä 1946 6 rannikkotykistön upseeria ja 7 meriupseeria. Kurssilta valmistuneista 13 luutnantista on tullut kaksi kenraalia ja yksi amiraali. Vain yksi kurssin käyneistä on enää vakinaisessa palveluksessa nimittäin puolustusvoimanin komentaja, kenraali Jaakko Valtanen.

Elossa on vielä 9 upseeria, jotka kaikki olivat läsnä päivän tilaisuuksissa.

Kokooneminen tapahtui Merisotakoulussa, jossa laskettiin kukat sankaritaululle ja tutustuttiin koulun tämän päivän toimintaan komentaja Kari Merilän opastuksella. Yhteisen lounaan jälkeen siirryttiin Rannikkotykistökoululle Santahaminaan, jossa eversti luutnantti Timo Sario esitteli rannikko-

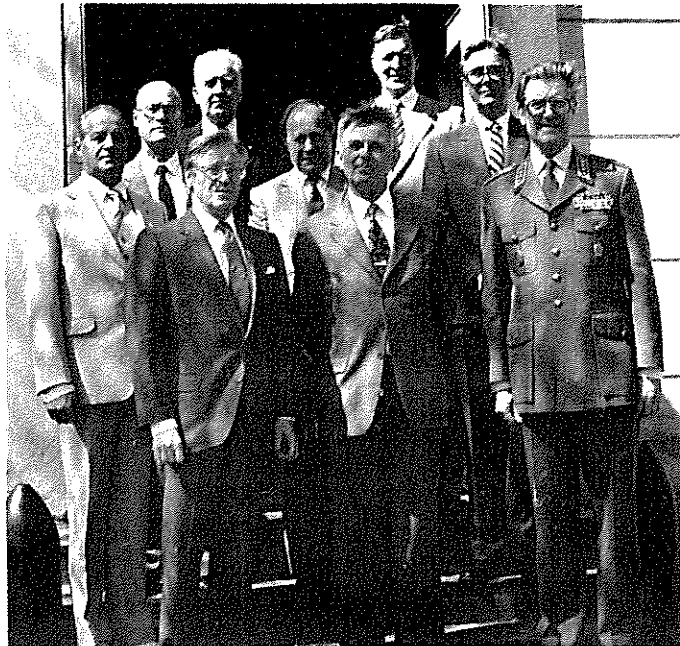
tykistön upseereiden koulutusta ja koulun toimintaa.

Illalla kokoomuttiin vielä rouvien kanssa puolustusvoimain komentajan kutsumalle illtapalalle. Kadettitaulut raikuiivat ja toveruuden tunnelmat olivat korkealla.

Seuraava kokoonminen päätettiin suorittaa jo elokuussa tapahtuvalla retkeilyllä kommodori Pentti Louhen isännöydessä.

18. Merikadettikurssi (1944–46) laskemassa kukkia Merisotakoulun sankaritaululle.

18. Merikadettikurssi (1944–46) 40-vuotisjuhlakuvassa Merisotakoulun portailla.

24. kadettikurssi vietti kursinsa päättymisen 45-vuotisjuhlaa risteilemällä 13.–15.5.1986 m/s Mariellalta Helsingistä Tukholmaan ja takaisin. Retkeen osallistui kolmannes kurssin nykyisestä vahvuudesta. Kun valtaosa oli mukana rouvineen, juhlijoita oli yhteensä 57 henkilöä.

Matkan ohjelma on suunniteltu mahdollisimman vapaaksi, jotta keskinäiseen seurusteluun jäisi kylliksi aikaa. Kiireisimmät kuulumiset ehdittiinkin vaihtaa niinä runsaana parina tuntina, jotka aluksen irtauduttua laiturista jäivät vapaiksi ennen yhteistä illallista. Sitä nauttien ja tapaamisista iloiten aika kului ja matka joutui valoisassa kevät-yössä.

Aamun auringossa Tuhkolman saaristo näytti parhaimmat puolensa, kun kokoontuttiin yhteiselle aamiaiselle. Sen kuluessa muotoutuivat itsestään ne pienryhmät, jotka aamupäivän mittaan joko päättivät jäädä jatkamaan keskinäistä kanssakäymistä m/s Mariellan viihtyisissä seurustelutiloissa tai lähtivät turisti- tai ostoskierroksille tahi etsiytyivät lounastamaan johonkin Tukholman ravintoloihin.

Aluksen lähdettyä paluumatkalle iltaohjelma alkoi kurssikokouksella. Siinä johti puhetta kurssin kadettiväpeli, eversti T. Olavi Lehti, jonka avausnojen jälkeen kunnioitettiin hetken hiljaisuudella edellisen, kahden vuoden takaisen kurssi-

24. KADETTIKURSSI 45 VUOTTA

24. Kadettikurssi m/s Mariellan kannella Tukholman saaristossa 14.5.1986.

juhlan jälkeen joukosta poistuneiden kolmen kadettiverin muistoa. Kokouksen virallisista asioista, joihin kuului mm. eräitä raha-asioita ja päätös koontua viettämään kolmen vuoden kuluttua kurssin 48-vuotispäivää ”harjoitellaksemme vuonna 1991 järjestettävää 50-vuotisjuhlaa” sekä eräitä matrikeliasioita, selvittiin täyden yksimielisyyden vallitessa. Kun

vielä kaikille saatettiin tiedoksi, että kurssin seuraavat lounaskokoukset (ja niiden esitelmöitsijät) ovat Katajanokan Kasinossa Helsingissä 6.10.1986 (Magnus Haaksalo), 2.3.1987 (Kaarle Laitakari) ja 5.10.1987 (Lauri Laitakari), siirryttiin yläkannelle ryhmäkuvausta varten ja sieltä yhteiselle juhlailalliselle.

Illallisella ei pidetty juhlapuheita, mutta muuten puhuttiin

paljon pöytävereitten kesken. Aika riensi ja vuorokausikin vaihtui ei enää niin nuoren, mutta nuorekkaan joukon rattoisassa seurustelussa. Helsingistä lähestyttäessä nautitun yhteisen aamiaisen jälkeen hiipi mieleen eron haikeus, jota toki lievensivät päätökset tulevista kokoontumisista ja iloiset toivotukset seuraavasta tapaamisesta.

Ahti Haapaniemi

”Suomen suurin ja kaunein” – ajatuksia 26. kadettikurssista

Tähänastisista kadettikursseista suurimman 26. kadettikurssin ylikäyntyä ei ole ja tuskinpa tuleakaan. Vahvuudeltaan se oli täysin omaa luokkaansa. Sen suuruudelle löytyy myös aivan luonnollinen selitys: 26. kadettikurssi oli käytännössä kahden eri kurssin yhdistelmä.

Kurssin piti alunperin alkaa 4.6.-41, niinkuin se sitten alkoi, mutta jo vajaan kahden viikon kuluttua se keskeytettiin ja kadetit komennettiin 18.6.-41 takaisin joukko-osastoihinsa. Toimenpide oli täysin aiheellinen olihan Jatkosodan alkuun aikaa enään vain viikko sen alkaessa 25.6.-41.

Kuinka suuri tuon keskeytyn kurssin alkuperäinen kadettivahvuus oli, ei ole tiedossani. Mutta selaillessani vasta julkaisu k a d e t t i - m a t r i k k e l i a voin todeta, että kun kurssi alkoi uudelleen sodan vielä kestäessä 1.7.-42 mukana oli ainakin 166 keskeytetyn kurssin kadettia (kadetit n:o 2193-2359). Uusina ”simppuina” otettiin nyt em:n joukon jatkoksi 327 uutta kadettia (kadetit n:o 2360-2687) eli 26. kadettikurssin lopullinen kokonaisvahvuus oli kurssin alkaessa 493 kadettia. Se oli mahtava

miesmäärä! Kauaksi jää lähinnä seuraavaksi suurin 51. kadettikurssi, jolla sen alkaessa oli kaikkiaan 257 kadettia.

Kurssin kestäessä joutui – syystä tai toisesta – 87 kadettia keskeyttämään opintonsa kesken kurssin ja palaamaan takaisin joukko-osastoihinsa, jotenka 26. kadettikurssilta sai lopultaikin todistuksen ja valmistui 406 kadettiupseeria.

Keskeyttäneistä oli 45 kadettia ns ”1. saapumiserää” ja 42 ”2. saapumiserää”. Keskeyttäneiden määrä 17,65 % oli melkoinen. Se on kuitenkin vain hieman suurempi kuin keskimääräinen keskeyttämis-%, joka kaikki päättyneet kurssit huomioonotettuna on 12,88 %. On myös luonnollista, että tuolloin vallitsevilla poikkeavilla olosuhteilla – sotatilalla – oli vaikutuksensa keskeyttämissiin. Sotia edeltävistä kursseista korkein keskeyttämis-% oli 16. kadettikurssilla 25,41 % ja sotien jälkeisistä kursseista 30. kadettikurssilla peräti 53,33 %. Pienin keskeyttämis-% oli 1. kadettikurssilla ainoastaan 1,75 %. Seuraavaksi sijoittuu 63. kurssi myös erittäin pienellä 1,8 %:llaan!

On syytä myös todeta, että 5 näistä 87:stä keskeyttäneestä

valmistui kadettiupseereiksi myöhemmällä 27. kadettikurssilla. Toinen merkittävä toteamus keskeyttäneiden osalta on, että peräti 29 eli kolmasosa heistä kaatui sodan loppuvaiheessa. Se oli tosi kallis uhri!

Huolimatta siitä, että matrikelissa esitetyt henkilötiedot ovat pakostakin suppeat ja usein myös puutteellisetkin riippuen siitä, kuka nuo tiedot on antanut, avautuu sieltä runsaastikin ”korutonta kerrontaa” tuon kirjan tutkijoille. Niinpä matrikkeli kertoo, että tuosta 406:n upseerin joukosta Jatkosodassa kaatui 30 kadettitoveriamme. Ensimmäisenä arpa lankei kadetti n:o 2219 luutnantti Arsi Huoposen osalle 1.7.-43 vain noin 3 viikkoa kurssin päättymisestä. Hän hukkuu Laatokalla Pisi-joen suussa.

Lapinsodassa puolestaan kaatui 5 kurssitoveriamme. Heistä viimeisenä uhrinsa antoi kadetti n:o 2202 luutnantti Kullervo Auranen 25.10.-44 Lohijoella.

Merkillepantavaa on, että sekä ensimmäinen että viimeinen kurssimme kaatuneista oli Mikkelin poikia, jotka tunsin hyvin jo kouluajoilta. Siis 35 kurssitoveriamme, 33 luutnanttia ja 2 kapteenia antoivat kaikkensa ollessaan vasta valitsemansa elä-

mänuran alkutaipaleella. Teemme kunniaa heidän muistolleen!

Kalleimmat lunnaat sodissamme maksoi 22. kadettikurssi jonka vahvuudesta peräti 35,5 % kaatui taistelussa vapautemme puolesta.

Matrikelista selviää myös, että Jatko- ja Lapinsodan aikana kuoli lähinnä erilaisissa onnettomuuksissa ja tapaturmissa 7 kurssitoveriamme. Heistä ensimmäisenä kadetti n:o 2240 luutnantti Olavi Ketonen, joka kuoli lento-onnettomuudessa 18.6.-43 siis vain vajaan 2 viikkoa kurssin päättymisestä!

Sotatilan päättyessä 25.4.-45 siirryimme me jäljelle jääneet 364 nuorta kadettiupseeria rahanajan palvelukseen. Nyt kertoo matrikkeli, että meistäkin on jo 101 siirtynyt Manan Majoille. Se merkitsee sitä, että yli kolmasosa kurssitovereistamme on tähän mennessä ikuisesti poistunut rivistä. Meidän on syytä pysähtyä hetkeksi ja omistaa ajatus heidän kaikkien muistole!

Lisää tuonnempana.
Kadetti-terveisin
Punatulkku
kadetti n:o 2652

MaaSK:n johtaja eversti S Salmio seurueineen suorittaa 26. kadettikurssin päätöskatselmuksen koulun urheilukentällä.

27. kadettikurssi retkeili Ahvenanmaalle

27. kadettikurssi on vilkastunut keskinäistä kanssakäymistään. Pyöreiden vuosien juhlien lisäksi kokoonnutaan lounaskokoukseen kaksi kertaa vuodessa ja toukokuussa teki kurssi kaksipäiväisen retken Ahvenanmaalle.

Kurssimme yhteydenpidosta huolehtii pieni johtoryhmä, jota "vetää" aktiivisesti **Mauri Mäkelä**. Johtoryhmä oli suunnitellut 27. ja 28. toukokuuta retken Ahvenanmaalle. Matkan järjestelyistä huolehti erinomaisesti **Jorma Rautsi**, jolla on kymmenien vuosien kokemus Varsi-

nais-Suomen sotaveteraanien matkanjohtajana.

Retkelle lähdettiin "Wellamolla" 27.5. klo 10.00 Turun satamasta. Matkan aikana ehdittiin ravistaa kaikkien mukana olleiden 51 kadettiveljen ja -sisaren sekä **Krisse Haikalan** tyttären kättä. Joiltakin oli kyllä kysyttävä nimikin.

Maarianhaminan satamassa oli opas ja auto vastassa. Teimme pienen kaupunkierroksen ja kävimme Merenkulkumuseossa sekä "Pommernissa", hyviä kohteita kaikki. Illaksi oli järjestetty hotellimme yhteinen illalli-

nen ja illallistanssiaiset. Istuttiin joukkueittain, tarinoitiin ja tanssittiin. Se oli hyvä ilta.

Toinen päivä oli omistettu pääsaareen tutustumiseen. Ensimmäinen kohde oli Jomalan kirkko. Kirkon edessä **Tauno Sutela** kertoi Suomen ulkopoliitiikan ja puolustusvoimien erikoisvaiheesta. Porin Rykmentti oli osillaan nimittäin Ahvenanmaan miehitysjoukkona mahdollisen valtausyrityksen varalta elokuusta 1918 tammikuuhun 1922. Yksi rykmentin pataljoonista oli majoittuneena teltoissaan yhden kesän juuri kirkon

edustalla. Jomalan lisäksi tarkastettiin Godbyn kirkko ja Bomarsundin linnoituksen rauniot ja viihdyttiin yhdessä.

Paluumatka Turkuun tehtiin iltaan mennessä jälleen uudella autolautalla. Aika kului mukavasti syöden ja rupatellen. Mauri Mäkelä johti neuvottelukokouksen tulevista tapaamisista. Yhteisiä matkoja päätettiin jatkaa.

Me mukanamatkustaneet lausimme parhaat kiitokset matkan järjestelyistä vastanneille kadettiveljille.

T.S.

YHÄ NUOREKKAAN 28.KADETTIKURSSIN TYÖN JA NELJÄNKYMMENEN VUODEN TAIVALLUKSEN MUISTOKSI

Vihityt veljeyteen, nuoret kadetit!
On sodan äänet äsken vaienneet.
Pois jääneet ovat voiton paraatit.
Ankeina ovat mielet painuneet.

On voitto vailla paraatejakin
itsenäisyys vapaan isänmaan.
Sillä vahvistus on verisinetin
ja usko uuteen päivään nousevaan.

Niin silloin, veljet, työhön lähdettiin
maan vapaan uuteen päivään uskoen.
Kuin tietä tulevalle raivattiin,
kun hehkui into, voima nuoruuden.

Nyt vuosikymmenet jo ovat vaihtuneet.
Työn jäljet näämme taakse katsoen.
Jo monet polvet, meitä seuranneet,
täydentäneet ovat työmme sen.

Vihityt veljeyteen uuden huomenen
maan vapautta aseina puoltamaan!
Työpäivä neljän vuosikymmenen
saa meidät menneisyyttä muistamaan.

Meidät työhön saattoi uskonvoima vain
ja voiton tahto, uusi uskallus.
Niin olkoon perintönä polvein tulevain
myös uskonvarmuus, itseluottamus.

Vihityt veljeyteen kadettiperinteen!
Niin kirkaana sen toivois säilyvän
sen vahvan uskon maahan vapaaseen.
– Se kantavin on voima elämän.

Vanha linna, mutta niin nuorekas kurssi Turussa syyskuussa 1986.

40. Kadettikurssin täyttäessä 30 vuotta 32 kaadera puolisoineen kokoontui Aulangolle. Kuvassa juhlijat Parolannummella 24.5.1986.

Tasaluvuilla taiteita ja tankkeja

Annoksen taiteita ja kuvauksia panssarijoukkojen varusteista hankki 40. kadettikurssi täyttäessään 30 vuotta. Kurssi koostuikin suomalaista historiaa ja kulttuuria henkivään ympäristöön, Hämeenlinnan Aulangolle 24.5.1986. Paikalle oli tullut 34 upseeria 59 mahdollisesta. Viidellätoista oli elämänsä sulostuttaja mukanaan.

Emil Vikströmin loisteliaat patsasvalokset ja Kari Suomalaisen tunnetut ja tuntemattomat sotilaat loivat alkutunnelman juhlivalle kurssille. Edelleen sitä kohotti satapäinen veteraanien joukko, joka kehysti kurssilaisten bussin sen saapuessa Panssariprikaatin alueelle. Heidän ansiostaan kurssia tervehti veteraanien kunniaksi esitetyn toimintanäytöksen raikkakentän räjäytykset.

Parolannummen sotilaskodissa kurssiveli **Veikko Helle** esitteli suomalaisten sotilaspukujen historiaa ja nykypäivää. Kahvinjuontikaan ei estänyt mukana olleita hypistelemästä ryhdikkäitten panssarijääkäreitten yllä ol-

leita viimeisimpiä sotilasmuodin luomuksia.

Eversti **Pertti Kilkki** kiitti esitelystä kurssin puolesta toivottaen onnea puolustusvoimille, jotta se saisi nyt esitellyt varusteet kaikille sotilaspukua kantaville.

Kahvin jälkeen daamit siirtyivät Pyhän Ristin kirkkoon ja upseerit tutustuivat Panssariprikaatin kaluston viimeisimpiin malleihin **Kalevi Tarvaisen** johdolla.

Kolmekymmentä vuotta täyttävän 40. kadettikurssin kaikki upseerit ovat täyttäneet 50 vuotta, todettiin seuranneen kurssikokouksen aikana. Silti kurssin keski-ikä jäi 54 vuoteen. Vanhin, **Aki Siltala** täyttää ensi vuonna 70 vuotta, **Birger Hornborg** 65 ja **Matti Muinonen** 60 vuotta.

Juhlahetkellä kurssilaisista 14 palveli vielä vakinaisesti puolustusvoimia ja rajavartiolaitosta, mutta tiedossa olleiden päätösten mukaan lukumäärä putoaa alle tusinan kuluvan vuoden aikana.

Kari Maurian esiteltyä taide-teoksiaan ja kurssin päätettyä käyttää tarvittaessa hänen töitä lahjaesineinä sekä kokoon-tua seuraavan kerran juhlien viiden vuoden kuluttua, siirtytiin saunaan.

Kokouksesta lähetettiin sähkö omalle Kadettikoulun johtajalle, kenraalimajuri **Lauri Sotisaa-relle**: Tervehdimme Teitä, Herra Kenraali kiitollisina opeistanne viettäessämme 30-vuotisjuhlaamme Hämeenlinnan historiallisissa maisemissa. 40. kadettikurssi.

Iltilaisuuden Aulangolla herkisti **Ritva Kolehmainen (Auvinen)** laulamalla useita, suorastaan lemmentunnustuksilta tuntuneita lauluja. Illallispuheessaan **Pentti Kolehmainen** siteerasi kenraalimajuri **K Vilkmän** so-tavaen päällikkönä kirjoittamaa omistuskirjoitusta "Muistaos soturi aseellesi voittoa toivoessasi: Mitä hyötyä on ihmisellä, vaikka hän voittaisikin omaksensa koko maailman, mutta kadottaisi sielunsa". Kun hän sitten vielä julisti kurssin päämääräksi in-

himillisen syvyyden tavoittelun, ei ollut ihme, että tunteet alkoivat purkautua.

Tällä kertaa tavanomaisesta upseerijuhlasta poiketen **Kirsti Perkiönmäki** puhui miehelle saaden illan kiivaimmat suosion-osoitukset.

Tunnelmaan sopivat hyvin kurssiveljen, **Jouko Sunin** ja hänen vaimonsa **Leilan Unipeden** kongressista Madridista lähettämä, pitkä ja runomuotoinen tervehdys sekä simpujen "kevään kohisevat" toivotukset.

Sarmankankaan keloista leikattulla levykkeellä kurssi onnitteli ensimmäistä, keskuudesta nimitettyä kenraalia, **Pentti Kolehmaista**. Onnittelun esitti illallisen aikana paikalla ollut vanhin kurssiveli **Birger Hornborg**.

Yhtyen **Pentti Kolehmainen** esittämiin kiitoksiin järjestelyistä vastanneille ja toiveella tavata kurssiveljet jo ensi vuonna työkokouksen merkeissä tervehdin koko kurssia.

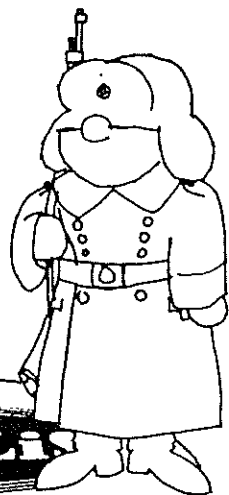
Kadetti 3540.

Meriupseerielämä on kuluttavaa

Tämän totesi 40. merikadettikurssi viettäessään huhtikuussa 15-vuotistaiteilijajuhlaansa Turussa sekä Naantalın kylpylässä. Osallistumisprosentti oli lähes sata, daameista yksi oli valmistautumassa pikku-merikadetin syntymään. Päälakensa kulumailmiötä esittelevät herrat kuvassa vasemmalta: Mäkinen, Hermansson, Pajunen, Inkiläinen, Rämö, Smolander, isäntämme poosu-Olli Niskanen, Väänänen, Ketola ja Äyräväinen.

Vedetön VITALIS

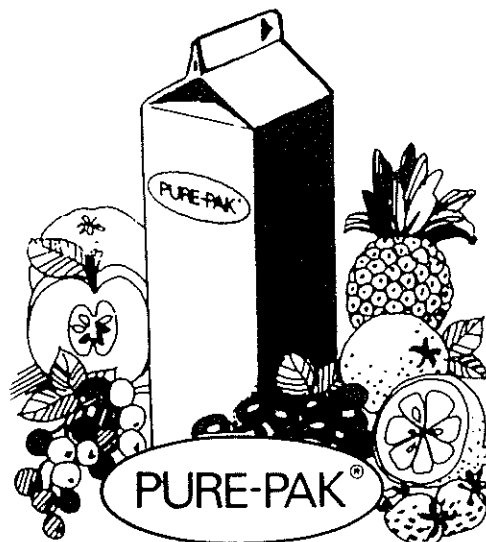

-ettei pakkanen pure!

Vitalis on ihanteellinen suojavaide kylmää ja paleltumista vastaan.

Valmistaja Valkoinen Risti

Tuoreimmat mehut saat Pure-Pak tölkissä!

Elopak

Aleksanterinkatu 48 B
00100 HELSINKI 10 puh. 90-175 255

VARKAUDEN RAKENTAJAT OY

Kauppakatu 39, 78200 Varkaus
Puh. 972-24445, 23191

LAPPEENRANNAN HUOLTOKESKUS KY

VARAOSAT – TARVIKKEET

Yrjönk. 7 953-12294

KODINKONEET • KYLMÄKONEET • LAITOSKONEET

KIINTEISTÖTOIMISTO PASI VOLANEN LKV (A)

Töölönkatu 15 E, HELSINKI 10
Puh. 90-408811
Piispankatu 13 PORVOO 10
Puh. 915-131232

PORIN METALLI OY

- ERIKOISKONEITA
- KONEISTUSTA
- TERÄSRAKENTEITA

Uusiniitty 28760 PORI 76, puh. 939-486 725

AHTI – RAKENNUSOSAKEYHTIÖ

Näsilinnankatu 50 PL 88 33200 Tampere
Puh. 931-30210

RAKENNUSLIIKE

Yrjö Savelius ky

Suvitie 9 – 90800 OULU 80

Puh. 981-391 222

RAKENTAA UUTTA • KORJAA VANHAA

- URAKALLA JA LASKUUN

Rakennustyöt – tasoa, laatua, nopeutta
ammattitaidolla – urakalla tai laskutyönä

Keskustalo, Raatihuoneenkatu 13, Hämeenlinna, Puh. 29860, 27679

RAKENNUSLIIKE A. TASKINEN KY

Kiteentie 46 82500 Kitee
puh. 973-412211

ERIKOISTAPETIT MATTI ja PEKKA RITOLA

Viipurintie 4, HÄMEENLINNA
Puh. (917) 69765

Rakennusyhtymä

Louhija & Väänänen

Hämeenkatu 45 05820 Hyvinkää
Puh. 914-29 130

VALMISBETONIA EDULLISESTI JA NOPEASTI

PUH. 964-141 400

Rakennus

EVÄ-KARA KY

Raatimiehenkatu 20
53100 LAPPEENRANTA
Puh. 953-18 350

TAMMERVILLA OY – JULKISTEN TILOJEN SISUSTUSKANKAITA –

33970 Pirkkala 7
(931) 680 222

Rakennustoimisto

Orikedonkatu 13 20380 Turku 38, puh. 382000

Valmisbetoni- ja betonialan tuotteet
Betonielementit

POHJOIS-HÄMEEN BETONI

Mänttä, puh. 934-412 030
Viippula, puh. 934-44 203
Keuruu, puh. 943-11221

ARVO WESTERLUND OY

KUTOJANTIE 6 • 02630 ESPOO 63 ☎ 90-562 6311

**Insinööritoimisto
VEIKKO MALMI KY**

Hiihtomäentie 39 B 5
00800 HELSINKI 80
Puh. 90-782 191
SKOL RY:n jäsen

INSINÖÖRITOIMISTO P. NENONEN

Mäkelininkatu 33 B 90100 Oulu
puh. 981-222 581, 220 945

**RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO
KONTIO JA ANTTILA**

Teiskontie 24 F
33540 Tampere 54
Puh. 931-611 820

**INSINÖÖRITOIMISTO
K. ARHO KY**

Niemenmäentie 3 G
00350 HELSINKI 35
Puh. (90) 485213, 485641

Pohjatutkimuksia, Kunnallistekniikkaa, Kartoituksia
Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy

Vattuniemenkatu 12, 00210 Hki 21
Puh. 90-672 227

**Sähköinsinööritoimisto
MAURI KETOLA KY**

Kaarretie 13-15 C 90500 Oulu 50
Puh. 981-342 911

**INSINÖÖRITOIMISTO
TAUNO NISSINEN OY**

00440 HELSINKI 44 70460 KUOPIO 46
SENTNERIKUJA 3 SAARIJARVENTIE 14
PUHELIN 90-5625255 PUHELIN 971-126 311

**KONSULTTITOIMISTO
E. MYLLYKANGAS KY**

ISONNEVANTIE 26 B 20
00320 HELSINKI 32
Puh. 90-573 051

**Tili ja Isännöinti
Kiinteistömatti Oy**

Teuvo Pakkalantie 12 F, 00400 Helsinki 40
Puh. 583 825

**INSINÖÖRITOIMISTO
KONSULTTIKOLMIO OY**

Larn Kyöstintie 6 Helsinki 65
Puh. 90-722 088
Rakennesuunnittelu
Rakennuttamispalvelu

**INSINÖÖRITOIMISTO
HANSON K. & CO OY**

Sentner.kuja 3, 00440 Helsinki 44
Puh. 90-562 5511
Hanko Puh. 911-82 444

**ARKKITEHTITOIMISTO
ANTTI TÄHTINEN KY**

Näsilinnankatu 50 A
33200 Tampere
Puh. 931-148 244

**INSINÖÖRITOIMISTO
SILTA JA TELINE OY**

Hitsarintie 3 01800 Klaukkala
Puh. 90-879 6841

Arkkitehtitoimisto Olavi Suvitie Ky

Sammonkatu 8-10 F
33540 Tampere 54

**30 VUOTTA
RAKENTAVAA SUUNNITTELUA**

- JULKISET-, TEOLLISUUS- JA
LIIKERAKENNUKSET
- ERIKOISRAKENTEET
- RAKENNUSFYSIKAALISET ONGELMAT

SKOL Ry:n
jäsen
INSINÖÖRITOIMISTO MIKKO VAHANEN KY
MECHELININKATU 10 A 12 00100 HKI ☎ 90-440 341

**INSINÖÖRITOIMISTO
Saarnio & Riekkola**

VUORIKATU 6, B, 24
00100 HELSINKI
Puh. 90-171 484

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Knuutila Jouko Kalevi	47.k.	4.6.1986
Leppänen Matti Vilho Sakari	38.k.	4.6.1986
Suokas Matti Petteri	46.k.	4.6.1986
Ahtikoski Seppo Juhani	45.k.	13.7.1986

Ylennetty kommodoriksi

Waris Reino Matti	22.mek.	4.6.1986
Visa Jouko Sakari	32.mek.	1.8.1986

Ylennetty everstiluutnantiksi

Rantala Jaakko Heikki Tapani	50.k.	1.5.1986
Eskonmaa Osmo Tapani	46.k.	4.6.1986
Järvi Simo	47.k.	4.6.1986
Lindell Jaako Juhani	47.k.	4.6.1986
Paloheimo Antti Kaarlo Juhani	42.k.	4.6.1986
Peltomaa Mauri Antero	45.k.	4.6.1986
Rajamäki Pekka Taneli	40.k.	4.6.1986
Simola Antti Juhani	50.k.	4.6.1986
Lagerström Pehr-Börje	47.k.	1.7.1986
Anteroinen Rauno Juhani	54.k.	1.8.1986
Bäckman Juhan Aunus Rafael	49.k.	1.8.1986
Kokkonen Kari Juhani	51.k.	1.8.1986
Tyynelä Paavo Juhani	51.k.	1.8.1986
Ahlholm Jorma Kalervo	51.k.	1.9.1986
Ruokolainen Kauko Olavi	50.k.	1.9.1986

Ylennetty komentajaksi

Merilä Kari Antero	35.mek.	4.6.1986
Villikari Risto Juhani	36.mek.	4.6.1986
Moisala Markku Ilmari	36.mek.	1.8.1986

Ylennetty majuriksi

Leinonen Risto Kalevi	53.k.	1.5.1986
Pajuniemi Esko Johannes	53.k.	1.5.1986
Eerikäinen Kari Erkki Juhani	52.k.	4.6.1986
Hämäläinen Raimo Kalervo	52.k.	4.6.1986
Keränen Pertti Antero	51.k.	4.6.1986
Kesti Osmo Kauko	51.k.	4.6.1986
Kinnunen Ukko Tapio	52.k.	4.6.1986
Kouri Pekka Lauri Antero	53.k.	4.6.1986
Kurtto Risto Eino Eevertti	52.k.	4.6.1986
Laine Raimo Kotivalo	51.k.	4.6.1986
Lampola Erkki Tauno Olavi	51.k.	4.6.1986
Liikkanen Matti Pekka	51.k.	4.6.1986
Louni Pertti Juhani	51.k.	4.6.1986
Mökkönen Olavi	51.k.	4.6.1986
Raunio Ari Erkki	57.k.	4.6.1986
Runsas Mauno Kaarle Kalevi	51.k.	4.6.1986
Schroderus Kalle Juhani	53.k.	4.6.1986
Tiikanen Rauli Juhani	51.k.	4.6.1986

Tolonen Markku Jaakko Kullervo	51.k.	4.6.1986
Tuomi Tarmo Tapani	55.k.	4.6.1986
Turunen Martti Yrjö Kalevi	48.k.	4.6.1986
Utriainen Erkki Juhani	51.k.	4.6.1986
Öhman Ilkka Antero	57.k.	4.6.1986
Lahtela Heikki Juhani	58.k.	1.7.1986
Niipola Harri Juhani Kullervo	57.k.	1.7.1986
Rantala Veijo Toivo Uolevi	57.k.	1.7.1986
Aspara Ilkka Erkki Sakari	58.k.	1.8.1986
Iittiläinen Eero Olavi	53.k.	1.8.1986
Kaipia Seppo Veikko Tapio	53.k.	1.8.1986
Kiljunen Paavo Kalevi	58.k.	1.8.1986
Parviainen Olli Johannes	58.k.	1.8.1986
Puheloinen Ari Tapani	58.k.	1.8.1986
Kukkonen Martti Juhani	58.k.	1.9.1986
Lehtonen Pentti Uolevi	53.k.	1.9.1986
Nieminen Seppo Juhani	59.k.	1.9.1986

Ylennetty komentajakapteeniksi

Launomaa Matti Klaus Henrik	36.mek.	4.6.1986
Tervaskari Lauri Mikko Aleksii	37.mek.	4.6.1986

Ylennetty kapteeniksi

Holopainen Timo Teuvo Kullervo	63.k.	4.6.1986
Paasivaara Veli Matti	63.k.	4.6.1986
Rossi Pertti Kalervo	63.k.	4.6.1986
Ahtiaisen Pekka Mikael	63.k.	1.7.1986
Aittamaa Paavo Kalevi	63.k.	1.7.1986
Bäckström Heikki Sakari	63.k.	1.7.1986
Envall Olli Kalervo	63.k.	1.7.1986
Kallio Kari Antero	63.k.	1.7.1986
Liikka Markku Kalervo	63.k.	1.7.1986
Möykkynen Juha Kalevi	63.k.	1.7.1986
Niemi Rauno Juhani	63.k.	1.7.1986
Partonen Pekka Tapani	63.k.	1.7.1986
Roinne Juha Eerik	63.k.	1.7.1986
Suominen Ari Tapio	63.k.	1.7.1986
Vanhatalo Jukka Tapio	63.k.	1.7.1986
Heikkinen Eero Jaakko	63.k.	1.8.1986
Heinonen Tapio Johannes	63.k.	1.8.1986
Hyvönen Timo Pekka	63.k.	1.8.1986
Kyyrönen Markus Aarre Juhani	63.k.	1.8.1986
Puisto Martti Tapani	63.k.	1.8.1986
Riikonen Markku Antero	63.k.	1.8.1986
Tuure Ismo Juha Sakari	63.k.	1.8.1986
Vainio Kari Jukka Allan	63.k.	1.8.1986
Valijärvi Kari Antero	63.k.	1.8.1986
Erkinheimo Niilo Johannes	63.k.	1.9.1986
Helminen Jaakko Viktor	63.k.	1.9.1986
Hämäläinen Jukka Launo Tapani	63.k.	1.9.1986
Mikkonen Martti Tapio	63.k.	1.9.1986
Mustonen Juhani Antero	63.k.	1.9.1986
Rouhiainen Timo Kalevi	63.k.	1.9.1986

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Berner Reino Jyrki Aarne	47.mek.	4.6.1986
Kotilainen Kimmo Kari Kullervo	47.mek.	1.7.1986
Partio Markku Armas	47.mek.	1.8.1986
Suntio Ari Olavi	47.mek.	1.9.1986

Myönnetty ero

Ev Lahti Torsti Kalervo	26.mek.	1.10.1986
Ev Pullinen Jorma Antero	39.k.	1.11.1986
Evl Toivonen Olli Väinö Ilmari	41.k.	1.7.1986
Evl Gullsten Jouko Kalervo	50.k.	1.8.1986
Evl Pesonen Kauko Kullervo	40.k.	1.8.1986
Evl Pahta Pentti Kaarlo	45.k.	1.9.1986
Evl Salo Matti Tapio	46.k.	1.9.1986
Evl Vuori Martti Einar	43.k.	1.11.1986
Evl Hirvonen Tuomo Juhani	47.k.	1.12.1986
Evl Hietämäki Erkki Matti	42.k.	1.12.1986
Evl Lindeman Kurt Evald Rolf	37.k.	1.1.1987
Evl Virrankoski Markus Antti	42.k.	12.1.1987
Evl Aro Kari Juhani	46.k.	1.2.1987
Evl Leppämäki Vesa-Matti	41.k.	1.2.1987
Evl Hakala Venni Vaalimo	47.k.	1.2.1987
Evl Hattunen Veli Heikki	45.k.	1.3.1987
Maj Hietavalkama Ilpo Kalevi	45.k.	1.8.1986
Maj Korhonen Markku Juhani	49.k.	1.8.1986

Maj Lahdenperä Pentti Kalevi	46.k.	1.8.1986
Maj Nuorivuori Antti	51.k.	1.8.1986
Maj Tammelin Kalevi Antero	49.k.	8.9.1986
Maj Vilenius Jorma Juhani	47.k.	1.10.1986
Maj Horsma Jarkko Uolevi	48.k.	1.11.1986
Maj Kaltiainen Kyösti Veli	51.k.	1.11.1986
Maj Karvala Raimo Juhani	51.k.	1.11.1986
Maj Leino Jorma Juhani	49.k.	1.11.1986
Maj Melanen Simo Uolevi	46.k.	1.11.1986
Maj Mensonen Aaro	47.k.	1.11.1986
Maj Määttä Ahti Rainer Asko	47.k.	1.11.1986
Maj Pippuri Kauko Einar	47.k.	1.12.1986
Maj Raatikainen Jorma Juhani	47.k.	1.12.1986
Maj Toivonen Arto-Pekka	48.k.	1.12.1986
Komkapt Kiiskilä Mauno Henrik	32.mek.	1.10.1986
Kapt Happonen Eino Antti	51.k.	1.7.1986
Kapt Havula Hannu Kalervo	56.k.	1.7.1986
Kapt Laitinen Erkki Ilmari	47.k.	1.9.1986
Kapt Perttula Arvi Antero	47.k.	1.9.1986
Kapt Lahtinen Seppo Gunnar	52.k.	1.10.1986
Ylil Laakkonen Urpo Antero	66.k.	1.6.1986
Ylil Kinnunen Jouko Veli Juhani	65.k.	1.8.1986
Ylil Saastamoinen Juha Pekka	66.k.	1.8.1986
Ylil Mäkelä Jari Esko	66.k.	1.9.1986
Ltn Aalto Jari Jukka Tapio	68.k.	1.7.1986
Ltn Ojanen Ari Edvard	68.k.	1.9.1986

Matrikkeli "Kadettiupseerit 1920-1985

Matrikkeliä on saatavissa Kadettikunnan ja Upseeriliiton toimistoista hintaan 180 mk (+ 15 mk postituskulut)

Toiminnanjohtaja

NÄISTÄ MERKEISTÄ LAATUAUTO
JOKA LÄHTÖÖN

SKODA

Alfa Romeo

- arvostetuinta autotekniikkaa

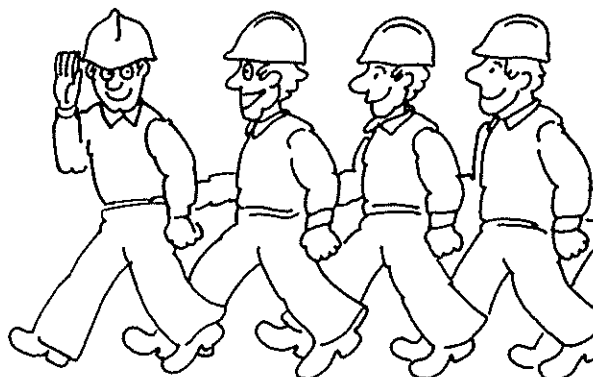
- järkiratkaisu

- parhaat ominaisuudet säilyvät hulpulla sukupoivesta toiseen

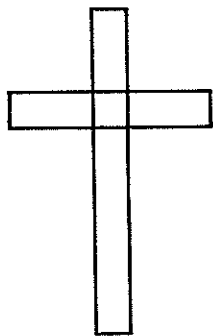
HELKAMA-AUTO

**PUOLIMATKAN
TÖISSÄ ON
RAKENTAVA HENKI**

PUOLIMATKA

IN MEMORIAM

**Majuri
Gabrielsson
Kai Kaarlo**
s 26.9.1929
k 2.4.1986
Kad. N:o 3416

**Everstiluutnantti
Saarinen
Eero-Eetu**
s 29.3.1904
k 1.5.1986
Kad. N:o 503
9. kurssi

**Yliluutnantti
Kähkönen
Markku Juhani**
s 20.10.1955
k 9. 5.1986
Kad. N:o 6433
64. kurssi

**Majuri
Matilainen /
Toivo**
s 17.5.1902
k 9.5.1986
Kad. N:o 521
9. kurssi

**Kapteeni
Liespalo /
Eino Rafael**
s 23.2.1904
k 12.5.1986
Kad. N:o 437
8. kurssi

**Everstiluutnantti
Verno
Jorma Einari**
s 25.11.1914
k 16. 5.1986
Kad. N:o 303
13. merikurssi

**Kapteeni
Hahtela /
Martti Juhani**
s 15.11.1945
k 26. 5.1986
Kad. N:o 5263
53. kurssi

**Everstiluutnantti
Poutanen
Kauko Rainer /**
s 20.8.1929
k 10.6.1986
Kad. N:o 3223
34. kurssi

**Everstiluutnantti
Ericsson /
Helge Arthur
Magnus Yngve**
s 19.8.1905
k 17.6.1986
Kad. N:o 472
8. kurssi

**Majuri
Sara
Teppo Tapio**
s 20.4.1920
k 6.7.1986
Kad. N:o 439
17. merikurssi

**Everstiluutnantti
Metsärinne /
Aleksanteri**
s 16.3.1914
k 19.7.1986
Kad. N:o 1633
22. kurssi

**Yliluutnantti
Kahma /
Pekka Ilmari**
s 30.10.1921
k 29. 7.1986
Kad. N:o 2649
26. kurssi

**Everstiluutnantti
Lahtela /
Kullervo**
s 2.4.1913
k 1.8.1986
Kad. N:o 1210
17. kurssi

**Kapteeniluutnantti
Pitkänen /
Yrjö Sakari**
s 27.3.1919
k 8.1986
Kad. N:o 408
16. merikurssi

**Kenraalimajuri
Karhunen /
Veikko Evert**
s 15.3.1905
k 5.8.1986
Kad. N:o 1046
16. kurssi

**Majuri
Siirilä /
Yrjö Olavi**
s 15.3.1914
k 15.8.1986
Kad. N:o 1409
19. kurssi

**Eversti
Öhman
Gunnar Vilhelm**
s 25.1.1918
k 13.9.1986
Kad. N:o 1686
22. kurssi

KÄSIVARREN KAUPPA

om. Eino Puranen
99470 Karesuvanto
puh. 9696-42121

VUOKSEN PAPERITUOTE KY

Teollisuustie
55100 Imatra
Puh. 62133

Laadukkaita neuleita myös armeijan käyttöön

terene

TERENE OY
12100 OITTI

Kahvila-ravintola PILLI-HERMANNI

Keuruuntie 16, 42700 Keuruu
puh. 943-20550

LAPINLEIMU OY

KILSA-TUOTTEET 37800 TOIJALA 937-21 080 Telex 22380

Liljendal

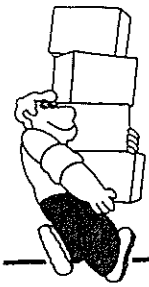
BAGARSTUGAN

Puh. 915-66 266

**MAUKASTA
KOTIRUOKAA** à la Carte

**seisova pöytä
joka sunnun-
tai 12-16**

Kuljetuspulmia?

**Soitto meille, niin
Kiidon Kake panee
asiat rullaamaan**

SUOMEN KAUKOKIITO OY
puh. 90-578 911

KAUKOKIITO

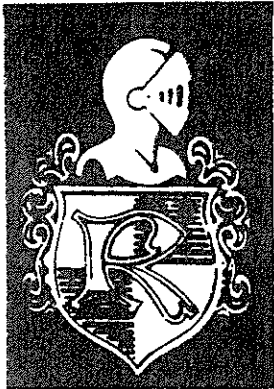
- LAIVAKORJAUKSET
- PIENVENEHUOLLOT
JA -KORJAUKSET
- MUUT PALVELUT

1 tonnista aina 1000 tonniin

- 3 ERI VETOTELAKKALAITTEISTOLLA

KESON TELAKKA Ky

21660 Nauvo
p. 926-51408 tai
auto 94040-31110

EDULLINEN
RUOKA-PAIKKA

AIVAN TAMPEREEN
KESKUSTASSA

RAATIHUONEEN
KAHVILA

Hämeenkatu 16 II kerros
Puh. 931-27 995

URHEILUTARVIKKEET

URHEILUTARVIKKEET • ELINTARVIKKEET
POLTTOAINEET • MATKAMUISTOJA

Jouin Kauppa

ÄKÄSLOMPOLO

AVOINNA vko 7-17
ma-pe klo 8.30-18.00
la klo 8.00-17.00, su klo 12.00-17.00

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimintie 14 A
Vaihde 641 945
(Tehd. Kalkku 931-430 444)

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimv. 14 A
Växel 641945
(Fabr. Kalkku 931-430 444)

TERÄSEPÄT OY

Teräskatu 7 21210 Raisio
Puh. (921) 784 550

Varastosäiliöt, painesäiliöt
(A-luokka.) Teräsrakenteet,
putkistot (E-luokka),
Asennustyöt

Pohjois-Karjalan Sairaskotiyhdistys r.y.

Tikkamäentie 21 b, 80200 JOENSUU 20,
puh. 973-33 441

Olemme lääkintöhallituksen hyväksymä 160 paik-
kainen yksityinen hoitolaitos ja tarjoamme seu-
raavia palveluja:

- sotilasvammalain mukainen laitoshoido
- kuntoutus
- ortopedinen tutkimustoiminta (sotainvalidit)

Käytettävissämme nykyaikaiset kuntoutus- ja kylpy-
lätilat.

Laivastokatu 1, HELSINKI

Tilaukset puh. (90) 653401 - 653131
- TERVETULOA HERKUTTELEMAAN -

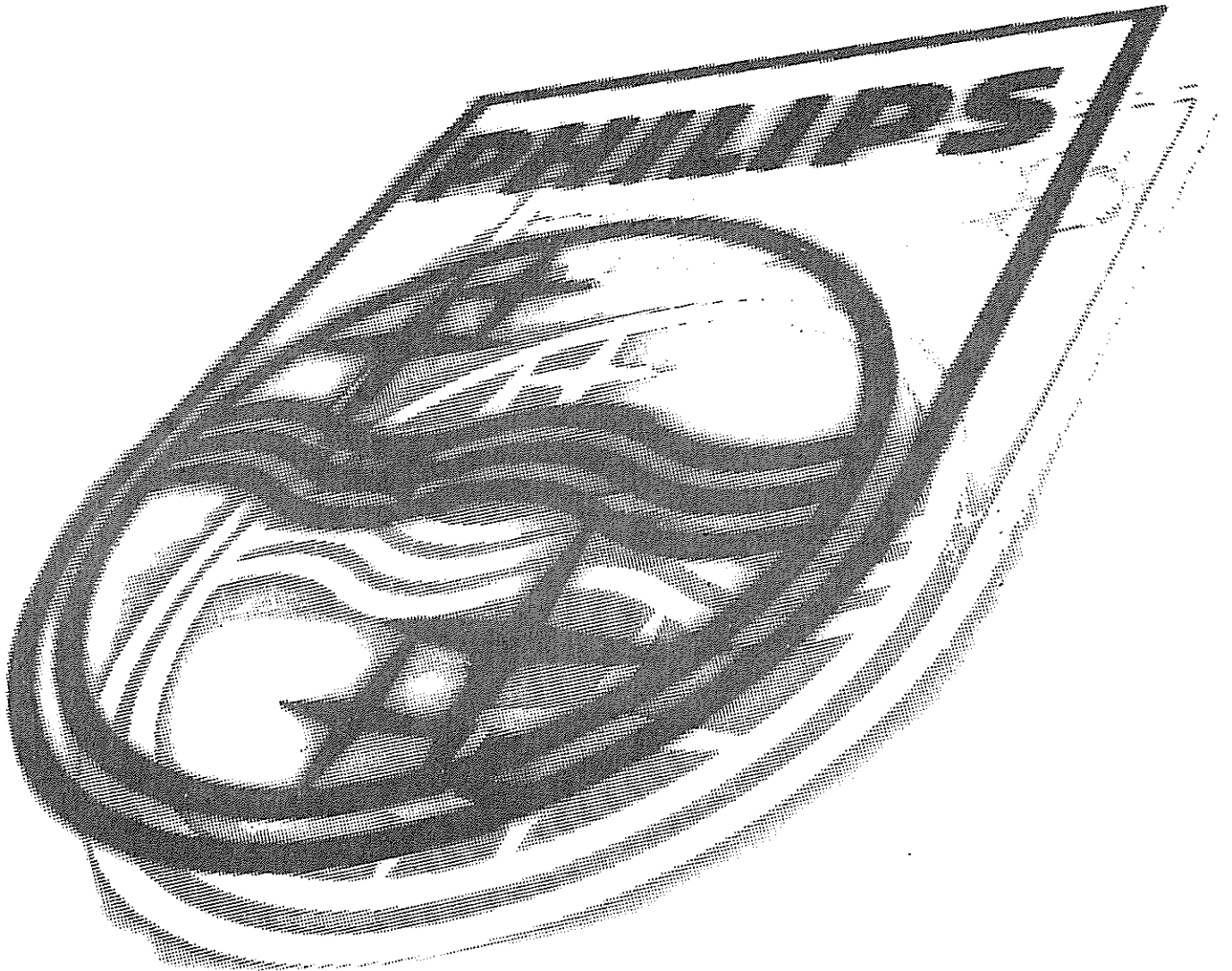
PHILIPS JOHTAVA PUOLUSTUS- TOIMITTAJA SUOMESSA. AN

Oliko tämä yllätys Sinulle?

Ovatko Sinulle tutumpia sellaiset nimet kuin Hollandse Signaalapparaten, USFA, Magnavox, Valtec, Van der Heem Electronics, MEL, Omera Segid, TRT, MBLE, TeKaDe, Elektro Spezial, Radarleit tai PEAB?

Ne kaikki kuuluvat Philips-konserniin, joka valmistaa huipputason puolustuselektroniikkaa.

Philips on yksi maailman suurimmista puolustuselektroniikan toimittajista. Ja johtava myös Suomessa.

Puolustuselektroniikka

PHILIPS